

LIETUVISKAS SAVAITRAŠTIS
Išleina kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse \$3.00
Kanadoje \$4.00 Kitur \$4.50
Užsisakyti galima kiekvieną mėnesį, nereikia
laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Thursday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada \$4.00 Elsewhere \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

No. 52

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO

December — Gruodžio 29 d., 1949 m.

(34-ti metai :: 34th year)

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Dailės Parodos laimėji- mai sausio 29 dieną

Dailės Parodos globėjai, skai-
tydamiesi su faktu, kad švenčių
pašto susisiekimas yra kiek lė-
tesnis ir siunčiamos bilietų šak-
nelės gali nesuskubti laiku pa-
siekti paskyrimo vietą, dovanų
laimėjimus nutarė nukelti į 1950
metų sausio 29 dieną ir juos
vykdyti New Yorke tą dieną
įvykstančiame VIENYBĖS kon-
certe.

Tačiau atsiskaitymą reikia at-
likti kuo greičiau, nebelau-
kiant sausio mėnesio pabaigos.
Ta pačia proga pranešama,
kad Parodos sekretoriatas per-
sikelia į Waterbury, kur, spė-
jama, ateityje įvyks pirmasis
šios parodos kelionės po kolo-
nijas pasirodymas.

Naujas parodos sekretoriato
adresas yra toks:

Lithuanian Art Exhibit,
148 Grand Street,
Waterbury, Conn.

St. Lozoraičio apilan- kymas Chicagoje

Min. St. Lozoraitis Chicagoje
lankėsi pas Illinois gubernato-
rų bei Chicago's mayorą ir pla-
čiai susipažino su Chicago's lie-
tuvų visuomene. Gruodžio 20
dieną jam pagerbti konsulas
P. Daužvardis surengė pietus
La Salle viešbutyje, o tos pa-
čios dienos vakarą jis buvo gar-
bės svečias Chicago's Lietuvių
Moteryų Klubui kalėdinėje va-
karieneje, kur pareiškta daug
sveikinimų ir suteikta atmini-
mui dovanų.

Visas būrys Chicago's veikė-
jų turėjo progos plačiau išsi-
kalbėti su svečių priėmimo pas
Oliaus. Čia dalyvavo ir specialiai
į priėmimą atvykę Bačiūnai iš
Tabor Farm, Mich.

Chicago's žinomas veikėjas ir
verslininkas Justinas Mackevi-
čius surengė gražų priėmimą
Palmer House viešbutyje, kur
taip pat dalyvavo visa eilė Chi-
cago's lietuvių visuomenės atsto-
vų ir žymių amerikiečių.

Šio apsilankymo proga min.
St. Lozoraitis dar kartą matėsi
su Amerikos Lietuvių Tarybos
Vykdomojo Komiteto nariais.

Šiomis dienomis St. Lozoraitis
išvyksta į Romą.

Spaudos bare

Vaikų laikraštis EGLUTĖ,
redaguojamas poeto B. Braz-
dionio, esąs išspausdintas ir
pradėtas siuntinėti prieš pat
Kalėdas. Tuo tarpu mūsų jis
nepasiekė, tad negalime ir įs-
pūdziais apie jį pasidalinti.

Buvęs ŽIBURIŲ redaktorius
J. Vitėnas Kalifornijoje numa-
tas leisti du kart per mėnesį
išeinantį iliustruotą laikraštį.

MARGUTIS prieš Kalėdas pa-
sirodė išleistas nauja spaudos
technika.

Strapsnių šifro atžvilgiu
MARGUTIS dėl to yra trupū-
čiuką nukentėjęs, bet užtat
ilustracijų atžvilgiu yra nepa-
rastai daug išlošęs.

Savo iliustracijų gausumo at-
žvilgiu MARGUTIS dabar mūsų
spaudos gali būti vadinamas
lietuviško LIFE.

GERIAUSI LINKĖJIMAI 1950 METAMS!

1900 - 1950

Aprašykime, kuo pasižymėjo 20-jo amžiaus pusė?

Sako, kadaise vienas indietis,
gyvenęs laukuose ir miškuose,
apsilankė mieste. Grįžęs, saviš-
kams pasakojo:

— Daug keistų dalykų tenai
mačiau, bet už vis keisčiausia
tenai yra tas, kad žmonės yra
tokių dėsnių vergai. Tų dės-
nių yra prikabinata ant sienų,
pristatyta ant stalų, o daugelis
jas, mažutes, net ir kišenėse ne-
šiojasi. Ir visi tų dėsnių klaui-
so. Dėžutės jiems pasako kada
keltis, kada į darbą eiti, kada
valgyti... Nieko jie nedaro, kol
neleidžia dėžutė, o kai dėžutė
jau parodo, ką reikia daryti,
tai skuba, kaip pašėlę...

Tos "dėžutės", be abejo, buvo
ne kas kita, kaip laikrodžiai.

Gamtoje pratusiam gyventi
indėnui keistas atrodė tas pa-
gal laikrodį sutvarkytas gyve-
nimas. O be tokio susitvarkymo,
be laikrodžio ir be kalendoriaus
civilizuotai gyventi būtų visiškai
neįmanoma.

Tačiau laikrodis ir kalendorius
yra gi tik žmogaus prasiman-
ymas. Laikas bėga, kaip vanduo
upėje, visiškai nekreipdamas dė-
mesio, ar žmonės jį kaip nors
matuoja ir skaičiuoja. Tie mūsų
NAUJU METU sutikimai, tos
sukaktuvės, dešimtmečiai, šimt-
mečiai yra mūsų pačių įsivaiz-
duoti ir sugalvoti. Tai yra sa-
votiškas savęs apgaudinėjimas.
Visatoje visai neturi reikšmės,
ar mes nuo ryt dienos pradėsi-
me rašyti 1950 vėlotį 1949, ar
kokių kitus ženklus raitysime.

Na, bet mes, žmonės, mėgstame
sau tokių dalykų prasimanyti.
Išsigalvojome šimtmečius
arba amžius ir įsivaizduojame
sau, lyg tarytum kas nors kokią
sieną ar kapėlių amžinybės kely-
je būtų pastatęs tuo metu, kada
mes vėlotį 18 pradėjome rašyti
19...

Štai ir dabar, šį sekmadienį
vėlotį 49 pradėsim visi rašyti
50. Nei saulė, nei žvaigždės, nei
mėnulis, nei žemė, nei pats lai-
kas nei vienas sekundės dalelė
dėl to nestabtelės. Nei mūsų
kūnuose, nei dvasioje dėl to
neįvyks jokių ypatingų permai-
nų. Jeigu kuris ir suklustumėm
ir ne tą dieną savo isitikinime
skaitytumėm Naujų Metų pra-
džia, tai dėl to irgi jokių su-
trikimų Visatoje neįvyktų. Net
jeigu visa žmonija vienu metu
taip suklustų, visatoje irgi jo-
kios žvėms nebūtų...

O vis dėlto žmonija, pasidavusi
tam patogiam ir praktiškai
eikalingam prasimanymui, skai-
to, kad štai nuo šeštadienio vi-
durnakčio prasidės kiti metai,
kad prasidės kita dvidešimtojo
amžiaus pusė.

Tiesą, čia irgi yra šokia tokia
klaida. Prieš 50 metų būta net
einio — kada gi ištikrųjų hai-
ciai šimtmetis: 1899 ar 1900
metų gale?

Žinoma antrūn teisvė! Juk
dešimtmetis baigiasi ne dešim-
tųjų metų pradžioje, o jų gale.

Tas pats ir su šimtmečiu.

Todėl ir šimtmečio arba am-
žiaus "slenkstis" turi būti skai-
tomas tada, kai šimtiniai metai
pasibaigia ir prasideda kito
šimtmečio pirmųjų metų pirmo-
ji diena. 1900 metai turėtų dar
priklausyti prie 19-to šimtme-
čio. Ir 1950 metai turėtų skai-
tytis 20-tojo šimtmečio pirmos
pusės paskutiniai metai. Taigi,
iki šio amžiaus pusės šiandien
turėtų būti dar visi metai!

Be žmonių nekantrūs. Kai
jau visą šimtą metų buvo
rašę metus vis su 18..., tai
nuo pirmos dienos, kai atėjo
laikas rašyti 1900, pasijuto per-
žengę šimtmečio "slenkstį".

Taip ir dabar. Dar tik prasi-
deda 1950-tieji metai, bet jau
visi skaičiuoja, kad pusė 20-tojo
amžiaus atgyvenome, ir skai-
čiuoja, kas ypatinga per tą pus-
šimtį metų atsitiko, kuo ta pi-
rmoji 20-tojo amžiaus pusė pasi-
žymėjo. Ir Vatikanas dabar, o

ne kitais metais pradeda šven-
tinti Metų iškilmes. Visi jau
sako, kad nusamžio "slenkstis"
taip yra dabar, o ne kitais me-
tais.

Tebūnie ir taip. Juk visa tai
yra tik visuotinio susitarimo
dalykas. O kadangi pusė šimt-
mečio pasitaiko gana retai, ka-
votiškais savęs apgaudinėjimas.
Visatoje visai neturi reikšmės,
ar mes nuo ryt dienos pradėsi-
me rašyti 1950 vėlotį 1949, ar
kokių kitus ženklus raitysime.

Na, bet mes, žmonės, mėgstame
sau tokių dalykų prasimanyti.
Išsigalvojome šimtmečius
arba amžius ir įsivaizduojame
sau, lyg tarytum kas nors kokią
sieną ar kapėlių amžinybės kely-
je būtų pastatęs tuo metu, kada
mes vėlotį 18 pradėjome rašyti
19...

Štai ir dabar, šį sekmadienį
vėlotį 49 pradėsim visi rašyti
50. Nei saulė, nei žvaigždės, nei
mėnulis, nei žemė, nei pats lai-
kas nei vienas sekundės dalelė
dėl to nestabtelės. Nei mūsų
kūnuose, nei dvasioje dėl to
neįvyks jokių ypatingų permai-
nų. Jeigu kuris ir suklustumėm
ir ne tą dieną savo isitikinime
skaitytumėm Naujų Metų pra-
džia, tai dėl to irgi jokių su-
trikimų Visatoje neįvyktų. Net
jeigu visa žmonija vienu metu
taip suklustų, visatoje irgi jo-
kios žvėms nebūtų...

O vis dėlto žmonija, pasidavusi
tam patogiam ir praktiškai
eikalingam prasimanymui, skai-
to, kad štai nuo šeštadienio vi-
durnakčio prasidės kiti metai,
kad prasidės kita dvidešimtojo
amžiaus pusė.

Tiesą, čia irgi yra šokia tokia
klaida. Prieš 50 metų būta net
einio — kada gi ištikrųjų hai-
ciai šimtmetis: 1899 ar 1900
metų gale?

Žinoma antrūn teisvė! Juk
dešimtmetis baigiasi ne dešim-
tųjų metų pradžioje, o jų gale.

kanų karas, Pirmasis Pasaulinis
karas, komunizmas su Leninu —
Stalinu, fašizmas su Mussoliniu,
nacionalsocializmas su Hitleriu,
Antrasis Pasaulinis karas, kur-
is pasibaigė ir nepasibaigė...
Kinijos karas...

Vaidas nelabai ramus... Tik-
ras karų ir revoliucijų pusam-
žis... Ar kita pusė šio amžiaus
bus ramesnė? Kažin... Dar ne-
atrodo...

O mūsų tautos gyvenime —
kaip šis pusamžis atrodo?
Čia irgi, tur būt, savo pergy-
venimais bus pats turtingiausias
pusamžis. Pradžioje "tamsi ir
juoda" karo priepaūda, tik su-
siaurute aušros prosvaitė. Pas-
kui spaudos laisvės atgavimas,
visuomeninio gyvenimo atkūti-
mas. Karas. Vokiečių okupaci-
ja. Nepriklausomybės paskelbi-
mas — iškovojo. Nepriklausomas
gyvenimas su visais sa-
vo bangavimais, bet ir nuolati-
niu kilimu aukštyn, su sostinės
Vilniaus praradimu, su Mažo-
sios Lietuvos dalinių laimėjimais...
Ir vėl karas, vėl dar di-
desnė priepaūda, okupantų pa-
sikeitimai, tautos skaidymas
naikinimas...

Tamsiai šis pusamžis prasidė-
jo, gražiai išsivystė ir dar tam-
biau pasibaigė...
Bet laikas nesustojo, istorijos
ratas tebesisuka. Ir tai yra
visa viltis.

Naudinga yra peržvelgti pra-
eitą. Ypač tai, kas savo tautos
gyvenimui artima. Tad panaudo-
kime ateinančius metus, kurie
yra dvidešimtojo amžiaus vie-
nos pusės pabaiga ir kitos pra-
džia, prisiminimams to, kas
per pirmąją jo pusę mūsų tau-
tos gyvenime atsitiko: tėvynėje
ir išvijoje.

Rusų — Japonų karas, Bal-

Metų pabaiga pasaulio politikoje

STALINAS VIETOJ KRISTAUS

Du pasauliai

Prieš trejetą metų viso pasa-
ulio didžiųjų politikų lūpose skam-
bėjo gražūs, bet paprasto žmo-
gaus neįtikinanti žodžiai: "pa-
saulis yra vienas".

Paprastas žmogus tada skai-
tė laikraščiuose tuos žodžius,
kartojamus didelėse politikos
konferencijose ir galvą kraipy-
damas abejojo: "Vienas tai vie-
nas, bet kad aš matau du..."

Aišku, tie didieji politikai, ku-
rie kalbėjo apie vieną pasaulį,
žinojo, kad jie nori tik įsikalbėti
šitą mintį. Jie veidmainiavo
prieš kitus ir prieš save, kaip
ir dažnai politikai veidmainiau-
ja...

Dabar kalbos apie vieną pa-
saulį jau nutilo. Dabar jau vi-

Tai proga ypač vyresnio am-
žiaus žmonėms, visuomeniniai-
me lietuvių gyvenime dalyva-
vusiems, jaunesniajai kartai pa-
pasakoti ir istorijai medžiagą
palikti apie viską, kas mūsų gy-
venime per šį pusamžį svarbes-
nio, įdomesnio, paminėtino atsi-
tiko.

Kviečiame per šiuos metus
visus, turinčius ką apie tai pa-
sakyti, paimti plunksną į ran-
kas ir išdėstyti savo atsimini-
mus bei pastabas. Mes tikimės,
kad iš to susidarys įdomios me-
džiagos ateinančių metų DIR-
VOS skaitytojams, o taip pat ir
vertingų žinių mūsų tautos gy-
venimo istorijos rašytojams.

siems per daug gerai matyt,
kad pasaulis yra skilęs į dvi da-
lis, einančias arba varomas vi-
sai skirtingais keliais.

Bet niekad tas pasaulio per-
skėlimas nebuvo toks ryškus,
kaip per šitas Kalėdas.

Kada viena pasaulio dalis per
Kalėdas įprastu iškilmingumu
minėjo Kristaus gimimo šventę,
kita dalis, apimanti pusę Euro-
pos ir jau beveik daugiau kaip
pusę Azijos noromis ar nenom-
romis turėjo minėti Staino gi-
mimo šventę. Staino šventė taip
buvo suorganizuota, kad žmonės
ten neturėjo kada ir prisiminti
apie senąją tradicinę Kalėdų
šventę.

Nauja religija, naujas dievaitis

Marksistai seniai skelbė, kad
religija yra tautų opiumas, ku-
riuo apsvaiginę didžiūnai leng-
vai gali valdyti milijonus varg-
šų žmonių. Jie skelbė kovą tam
"opiumui".

Bet Maskvos naujieji didžiū-
nai greit pamatė, kad ir jiems
nelengva valdyti be "opiumo".
Nes ir jie nepanorėjo atiduoti
teisės žmonėms patiems save
valdyti ir jiems patiko ponų —
didžiųjų gyvenimas... Tad ir
prirėkė sukurti naują religi-
ją, naują bažnyčią ir naują
"dievą".

Ta nauja religija dabar va-
dinasi komunizmas. Nauja baž-
nyčia — komunistų partija. Nau-
jos pamaldos — komunistų su-
sirinkimai ir parada. Naujas
dievas — Stalinas.

Savotišką sutapimą. Kada
visas pasaulis švenčia Kristaus
gimimo dieną, beveik tuo pa-
čiu metu — gruodžio 21 d. yra
ir Staino gimimo diena. Šimt
jam suėjo 70 metų ir ta proga
ta naujoji "dievačio" "žyniai"
suorganizavo savo valdomuose
kraštuose šventę, kuri savo iš-
kilnių didum pralenkė visas
kada nors pasaulyje buvusias
Kalėdų švenčių iškilmes. 800 mi-
lijonų žmonių, tai yra maž da-
trečdalis visos žmonijos, nori
ar nenori, privalo švęsti šitą
šventę. Dar nei vienas despotiš-
kiausias imperatorius nesuna-
udojo tiek žmonių darbo savo
šventės iškilmėms ruošti, kiek
dabar žmonių darbo yra panau-
dota Staino šventei. Ant paties
Kremliaus užkelta 1,000 pėdų
aukščio Staino stovykla, palai-
koma specialių balionų, apšvie-
ta ryškiausiomis šviesomis. Iš-
leistas milijonas naujų Staino
portretų ir 2 milijonai plakatų
su Staino pagarbinaimais, pra-
lenkiančiais visus ligi šiol ži-
nomus dievų pagarbinius. Iš-
leista 539 milijonai egzemplio-
rių Staino raštų, tai yra apie
pusę to, kiek yra atspasdinta
Biblijos visame pasaulyje vi-
somis kalbomis, pradedant nuo
snaudos išradimo laiku.

Iš kitų kraštų, ypač iš tų, kurie
(Perkelta į 3-įjį pusl.)

ŠIOJE ŠALYJE

PLIENO KAINOS pakeliamos
po 4 dolerius tonai... Plieno
bendrovės aiškina, kad jos pas-
kutinio streiko metu pasižacėjo
mokėti darbininkams daugiau
į socialinės apdraudos fondus,
tai padidina gaminių išlaidas
ir kainos turi būti pakeltos.

Unijų vadai yra tos nu-
karo, kad tas kainos pakel-
jimas yra nepateisinamas ir nere-
lingas. Plieno pramonė per pi-
rus šiu metų devynius mėne-
sius turėjo 133 milijonus pelno,
o tai yra didžiausias jų pelnas
per paskutinį dešimtmetį. Jei
tas pelnas dėl padidintų socia-
linės apdraudos įmokų kiek ir
sumažės, tai prašymai kisti
to neturėtų jaustis, nes tvarka
tęje.

Pramonininkai teigia, kad
pelno mažėjimas gali atitraukti
kapitalą iš pramonės... Bet kur
gi šita to pelno didėjimo ribos?
todėl kainos padidinimas,
savaime aišku, turi šiek tiek
atsiliepti ir į kitų dalykų kai-
nas. Nors savikainos padidėji-
mas kitiems gaminiams nebūtų
labai didelis. Pavyzdžiui, dėl
tos kainos pakėlimo vieno au-
tomobilio savikaina turėtų pa-
didėti maž da-
g aštuoniolais do-
leriais, traktoriaus savikaina —
trim doleriais, plieno rašomo
stalo savikaina — tik 60 centų,
šaldytuvo — 40 centų. Bet,
kaip paprastai, tų kitų dalykų
gamintojai gali bandyti kelti
kainas po daugiau, negu jiems
savikaina padidėja.

Darbininkai dėl to sako, kad,
jeigu plieno pramonininkai dėl
to nori pakelti plieno kainą, ne-
nori nei kiek nustoti iš savo
pelno, bet visas savo išlaidas
nori perkelti ant vartotojų pe-
čių, tai tada jie reikalauja ir
algų pakėlimo, nuo kurio šio
streiko metu jie atsisakė. Ir
vėl bus streiko pavojus, o gal
ir streikas.

ANGLIES STREIKAS greičiau-
siai po Naujų Metų vėl bus tę-
siamas.
Anglikasių unijos vadas J.
Lewis veda politiką "susikaldyti
ir valdyti". Jis pradėjo tartis
su atskiromis bendrovėmis. Bet
tuo tarpu jis sudarė sutartis
tik su keleta mažų bendrovių,
kurios visos apima tik 2% visos
šio krašto anglies gamybos.
Šiose sutartyse jis laimėjo at-
lyginimo pakėlimą nuo \$14.05
iki \$15.00 už 8 valandų darbo
dieną, ir socialiniam draudimui
vėlotį 20 centų — 35 centus
nuo tonos.

Bet didžiausios bendrovės tuo
tarpu nepasiduoda. Jos tikisi,
kad darbininkai pavargs nuo
streiko ir Lewis turės pasiduoti.

Ištikrųjų, per paskutinius 10
mėnesių anglikasiai apie 4 mē-
nesius nedirbo ir tuo būdu kiek-
vienas nustojo maž da-
g po \$
1,200 atlyginimo. O tokių an-
gliakasių yra 480,000. Paskuti-
niu laiku jie dirbo tik tris die-
nas per savaitę. Tai nelabai pa-
pildė anglikasių kišenes Ka-
lėdų laikui.

Bet vis dėlto daugumas an-
gliakasių mano klausyti Lewis
nurodymų, nes tiki, kad tik
tuo būdu laimės.

BOSTON, MASS.

LIETUVIŲ SACHMATININKAI PASIŽYMI BOSTONE

Tautvaiša Bostono čempionas

Susispietę Bostono lietuvių šachmatininkai, vos tik šiemet atvykę iš Vokietijos, rodo gražaus veikumo. Štai, neseniai pasibaigę Bostono šachmatų 1949 m. pirmenybės, kuriose dalyvavo ir du lietuviai: Lietuvos meistras Povilas Tautvaiša ir buv. Vokietijoje Lietuvos šachmatininkų S-gos vadovas Kazys Merkis.

Meistras Tautvaiša, skindamas pergalę po pergalės, išėjo pirmenybių nugalėtojas su 1949 metų Bostono čempiono vardu. Jis laimėjo pirmenybes su pasigerėtina pasikme 7-0! 2-je vietoje liko buv. Bostono čempionas Harlon Daly 5-2, o 3-oje vietoje kitas lietuvis Kazys Merkis 3½-3½. Pirmenybių nugalėtojas gruodžio 21 d. Boston City Klube, buvo įteiktas laimės dovanos, Povilas Tautvaiša gavo didelę pereinamąją Pirr, kurioje įrašyti Bostono šachmatininkų čempionu vardai, pradedant nuo 1940 metų.

Kitas pažymėtinas įvykis, tai lietuvių šachmatininkų komandos dalyvavimas Bostono Metropolitan Chess League 1949-1950 pirmenybėse. Tose pirmenybėse rungtis 17 klubų (5-A klasėje, 4-B klasėje). Mūsų komanda, kurioje žaidžia Povilas Tautvaiša, Kazys Merkis, Saugargas, Andrius Keturakis, Stakyns ir vietinis advokatas P. šimonis. A klasės pirmenybėse Bostone jau įpusėjo ir lietuvių

komanda atsistojo kitų priešaky.

Antrąjį ratą lietuviai pradeda po Naujų Metų. Lietuvių šachmatininkų laimėjimai kelius kartus buvo paminėti Bostono spaudoje. Apie ankstyvesnius Tautvaišos ir Merkio laimėjimus (New England Chess Tournamente) rašė Illinois-Chess Life ir New Yorko - Chess Reven.

Norėtųsi, kad bostoniškių pasvydžių pasektų ir kitų miestų, kaip Chicago, Clevelando, Baltimorės, Philadelphiajos lietuvių šachmatininkai, pajudindami šio karališko žaidimo - smegenų sporto veiklą JAV lietuvių tarpe.

K. M.

LAWRENCE, MASS.

DR. V. KUDIRKOS MINĖJIMAS

Nors čia turime ir nemažą organizaciją, gana gausingų narių, bet dr. V. Kudirkos minėjimo didesniu mastu niekas nesurengė. Gal ir visai čia būtų likę be tokio paminėjimo, jei ne ALT Sąjungos skyrius, kuris ryžosi nors mažesniu mastu tokį minėjimą surengti.

Minėjimas įvyko gruodžio 10 dieną Lietuvių Klubu svetainėje. Minėjimą atidarė skyrėliaus pirmininkas A. Švitra. Apie dr. V. Kudirką ir jo nuopelnus kalbėjo net 9 kalbėtojai.

Į minėjimą buvo kviestos ir kitos organizacijos, bet kai kurios nei vieno atstovo neatstovė. Iš viso, nors minėjimas ir nebuvo labai plačiu mastu rengtas, buvo turiningas ir vertas pasigausingiau aplankyti, nei buvo plankytas.

Detroit, Mich., Naujienos

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linkiu visiems DIRVOS skaitytojams ir prieteliams. Visus savo pažįstamus pasveikinti atvirutėmis man, beveik, neįmanoma, tad tebūnie šie žodžiai gyvu mano mostu visiems tiems, kurių nepasiekiau kitokiu būdu pasveikinti.

DR. V. KUDIRKOS MINĖJIMAS

Įvykęs gruodžio 18 d. dr. V. Kudirkos 50 metų mirties sukaktuvių paminėjimas buvo gan vykęs ir įdomus.

Iėjus į salę prie scenos ant stalo pastatytas dr. V. Kudirkos paveikslas su gėlių vazonais iš šalių ir lietuviška vėliava. Dešinėje buvo išdėtos beveik visos tremtyje išleistos knygos. Kairėje paties Kudirkos kūrinių ir kitos Tėvynės Mylėtojų Draugijos išleistos knygos. Tremtyje išleistų laikraščių komplektų nebuvo.

Įžanginė programos kalbą pasakė TM D-jos pirmininkas Feliksas Motūzas.

Br. Budriūno vyrų choras padainavo Lietuva Brangi, Gaudžia Trimitai ir žygis į Vilnių. Dainos nuskambėjo jaudinamais svečiais.

Po to kabėjo rašytojas Vytautas Alantas tema — Vincas Kudirkas ir mes. Kalbėjo ilgokai, arti valandos. Kalba buvo įdomi, su daugeliu palyginimų. Kaip Vincas Kudirkas suklydo, pasivadindamas lenku, kaip vėliau jame atgimė lietuvių dvasia ir kaip jis visomis jėgomis dirbo tik savo tautai.

Prelegentas palygino ir amerikiečių nutautėjimą. Viskas tiesa ir apgalvota, tik su viena kalbėtojo mintimi nesutinku, tai kad žmogus negali būti veikėjas vienu metu dviem kraštams. Man atrodo, kad Amerika ir Lietuva man stovi lygiagrečiai ir vienodai brangios. Viena davė gyvybę ir meilę savai šaliai, kita davė gyvenimą, daug

patyrimo ir tą pačią meilę šaliai, kaip ir pirmoji.

Po trumpos pertraukos Rima Pesekaitė deklamavo V. Kudirkos "Ne tas yra didis" ir "Grazu, graziau, graziausia". Juozas Juška skaitė ištrauką iš "Viršininkų". Zenonas Pajaujis deklamavo eilėraščius "Labora" ir "Maniesiems". Neatvykus smuikininkui VI. Motiekaičiui, jo vietoj deklamavo savo specialiai V. Kudirkos sukaktuvių minėjimui parašytas eiles Jurgis Gladys. Eilės buvo turiningos ir gerai padeklamuotos. Pirmieji deklamavo irgi gražiai.

Pravartu priminti, kad VI. Motiekaitis neatvyko į minėjimą ne šiaip sau, o todėl, kad buvo išvykęs į Buffalo, N.Y., sūnaus aplankyti.

Paskutinę programos dalį atliko Br. Budriūno mišrus choras. Dainavo vėl tris dainas: J. Žilevičiaus "Laisvės daina", Č. Sasnausko "Kur bėga šešėlis" ir Br. Budriūno "O Nemune". Baigė Amerikos himnu, o

pradėta programa buvo Lietuvos himnu.

Mišrus choras ir šį kartą padarė didelį įspūdį. "Kur bėga šešėlis" nors jau ir žinoma daina, bet šį kartą joje mes išgirdome daug naujo ir didingo, pirmiau nepastebėto. "O Nemune" girdime jau antrą kartą, bet jos didingumas klausančius ir šį kartą uždegė pasigerėjimu.

IDOMI RADIO PROGRAMA

Gruodžio 17 d. Lietuvių Balso radijo klubo programa buvo įvairi ir įdomi. Joje kalbėjo naujoji klubo pirmininkė Helena Rauby tema: "Lietuvių dailė rišasi su lietuvių tikyba". Radijo klubo sekretorius Ralph Valatka kalbėjo apie dr. Vinco Kudirkos nuopelnus ir dr. Eugenija Gurskaitė kalbėjo apie darbo garantijų tremtiniam trukumą ir ragino skubėti jas pasirašyti. Dr. Gurskaitė yra Įkurdinimo komiteto sekretorė. Visi šie kalbėtojai yra Amerikoje gimę lietuviai. Marija Sims

CHICAGO, ILL.

ATIDARYTAS LIETUVIŲ TEATRAS

Gruodžio 3 d., šeštadienį, Chicago's Down-Town'e Even St. teatre įvyko seniai laukto Lietuvių Teatro atidarymas. Premjerai suvaidinta J. Grušo keturių veiksmų drama "Tėvas".

Pats teatro "krikštas" įvyko kukliai, bet įspūdingai. Lietuvių konsulas Chicagoje P. Daužvardis po trumpos sveikinimo kalbos perkirpo trispalvę kaspiną, laikomą tautiniais rūbais pasipuošusių lietuvių.

Publikos prisirinko pilna salė, o dalis, negavusi bilietų, turėjo grįžti namo. Turint dėmesį, kad tą vakarą lijo kaip iš kibiro, šis faktas įrodo, su kokių entuziazmu pirmasis Lietuvių Teatro spektaklis buvo su

tiktas.

Veikalą režisavo artistas St. Pilka. Jam, o ne kam kitam, priklausė didžiausia nuopelno dalis šį lietuvišką teatrą organizuojant. Dekoracijos tvarkė ir dailinai piešė dailininkas Vladas Vijeikis.

Pats veikalas įdomus, turinčias. Nuo scenos atidarymo ligi pabaigos žiūrovų neapleido įtempta nuotaika, kurią sukūrė tiek paties veikalo dramatiškumas, tiek artistų meistrisškumas, išpildymas. Buvo aiškiai juntama ne vien režisieriaus tikslų ranka, bet ir aktorių subrendimas.

Lietuvių Teatras šį veikalą sausio mėnesį kartos du kartus. Vėliau žada pasirodyti su naujais veikalais J. Salickis

BROCKTON, MASSACHUSETTS

Brocktono lietuvių tremtiniai rengia

DIDELĮ KONCERTĄ

1950 m. sausio mėn. 8 d. 3 val. p.p.

Koncerte dalyvauja:

- 1) operos solistė J. Kristolaitytė,
 - 2) solistas Juozas Salučka,
 - 3) dramos artistas Henrikas Kačinskas,
 - 4) Brocktono tremtinių choras, vadovaujamas Jurgio Strazdo,
 - 5) tautinių šokių grupė, vadovaujama Reginos Špokevičiūtės.
- Solistams akompanuoja — Breivytė-Falcon'ienė. Koncertas įvyks 1950 m. sausio 8 d., 3 val. p.p. Winthrop mokyklos didžiojoje salėje, Main Street. Pelnas skiriamas tremtiniais šelpti.

Tai bus didelis Brocktone ir jo apylinkėse gyvenančių tremtinių pirmas viešas pasirodymas.

PADEKOS

Už pagalbą tremtyje, už atvykmo dokumentų sudarymą bei pagalbą įsikurti Amerikoje nuoširdžiai dėkoja:

PADEKIMĖ

PROF. K. BUINEVIČIUI

Mums praneša iš Austrijos, prancūzų kontroliuojamos srities, kad Insbruke gyvena ir vargsta medicinos mokslui labai daug nusipelnęs profesorius Kazimieras Buinevičius. Jis savo garbingame amžiuje yra profesorius Maskvos, Jekaterinoslavo ir Kauno universitetuose. Lietuvos universitete profesorius dirbo nuo 1923 iki 1939 metų. Jis yra paskelbęs daugiau kaip 100 mokslinių darbų, kuriuos domėjosi visi medicinos specialistai. Už savo mokslinius darbus buvo išrinktas Vienos Med. Draugijos garbės nariu.

Dabar, kiek mums žinoma, profesorius atsidūręs labai sunkiose sąlygose, neturi net sutarties atvykti į JAV. Mes čia skelbiame profesorius adresą ir tikime, kad pirmiausiai jam padės jo mokiniai gydytojai, kurių jau didelis skaičius į JAV yra atvykę. Adresas: Prof. K. Buinevičius, Innsbruck, Erz. Eugenstrasse 17, Austria.

Su profesoriumi gyvena ir jo žmona.

Pliskevičius Petras ir Elzbieta — W. M. Chase (Hartford, Conn.), Jonui Šaučiūnui (Brooklyn, N. Y.), Marceliui Zabeti Coxsuchie, N. Y.), Povilui Stankevičiui (Baltimore, N. Y.)

1950 METŲ KALENDORIAI DIRVOS SKAITYTOJAMS

Ir šiais metais DIRVOS skaitytojai, užsimokėję prenumeratą, gaus priedą — gražų sieninį kalendorių.

Norėdami jį gauti: —

1. Pasirinkite iš žemiau esančio sąrašo, kurio kalendoriaus norite ir laiske pažymėkite jo numerį.
2. Pridėkite 12 centų pašto ženklais už supokavimą ir persiuntimą (Pernai buvo 10 centų, o šiemet pašto mokestis pakeltas).
3. Labai aiškiai parašykite savo adresą.
4. Jeigu jūs prenumerata pasibaigė arba baigiasi, tai pridėkite ir 3 dolerius prenumeratą atnaujinti.

Kalendorių pareikalavimus galite siųsti tuojau, bet ne vėliau, kaip iki 1950 metų sausio mėnesio galo.

1. Washingtono Capitol su Amerikos vėliava — naujas
2. Vytas ir kiti kunigaikščiai — senas
3. Mergina su lietuviška vėliava Amerikoje — senas
4. Mergina su lietuviška vėliava ant žemės rutulio — senas
5. Ukinkas girdo arklius — senas
6. Kražių skerdynės — senas
7. Marija su rožančiumi ir rožėmis — senas
8. Sv. Antanas — senas
9. Sv. Juozapas — senas
10. Marija — senas
11. Marija pasirodo piemenims — naujas
12. Kristus Alyvų Darželyje — naujas
13. Vaikai važinėja pasikinkę šuni — naujas
14. Mergaitė su ančiukais ir viščiukais — naujas
15. Mergaitė pievoje su šuneliu — naujas
16. Mergaitė migdo katytę ir šuniuką — naujas
17. Senas šuo gelbsti neatsargų berniuką — naujas
18. Meškeriotas ežere — naujas
19. Kalnų eglė prie ežerėlio — naujas
20. Upė ties kalnais — naujas
21. Mergina su trimis šuniukais — naujas
22. Mergina su dideliu šuniu — naujas
23. Blondinė vakarinėj suknioj — naujas
24. Mergina ant uolos mądomosi kostiume — naujas

GRAND RAPIDS, MICH.

NAUJA SLA VADOVYBĖ

Gruodžio 5 d. įvyko SLA 42-ros kuopos visuotinis - metinis susirinkimas, kuriame buvo išrinkta nauja kuopos vadovybė ir apsvaistyti bėgamieji reikalai. Valdybą išrinkta: pir. Petras Medelinskas, vicepir. Marija Bernotienė, finansų sekretorium Antanas Klimavičius, prof. sekr. Kazys Andriusis ir Jonas Barkus, išd. Domijonas Greičaitis, išd. glob. Anelė Kamickienė ir Kazys Paštuosta, li-gonių lankytojai — Emilija Birgelaitienė ir Anelė Kamickienė, organizatorium A. J. Bernota, dr. Krotėjas, dr. Adamsas ir koresp. Pranas Turūta.

Ilgametei buv. pirm. Emilijai Birgelaitienei susirinkimas nuo-

širdžiai padėkojo už uolų kuopos reikalų tvarkymą. Nariai apgailestavo, kad tokia darbšti ir sumani buv. pirmininkė negalinti toliau stovėti kuopos priešakyje. Susirinkimui prašant, kad ji paimtų nors ir ne tokias atsakingas pareigas, ji sutiko, tuo būdu buv. pirmininkė išrinkta kuopos vadovybėn, kad išjudintų organizacinis darbo ratas nesumažintu greičio.

Šiame susirinkime dėka darbštiaus organizatoriaus J. A. Bernot, priimti 8 nauji nariai — naujakuriai.

Susitarus su kai kuriais naujakuriai, 1950 m. sausio antroje pusėje nutarta kuopos vardu surengti padėkos koncertą, kurio programą atliks naujakuriai Greit-Vydis

PADEKITE SURASTI

Stasio Siniausko ir Antano Siniausko, išvykusių į JAV iš Lietuvos prieš 25 metus, Lietuvių gyvenusių Lieliųjų kaimo. Pagirų valsčiuje. Amerikoje gyvenusių Chicagoje, ieško Vaclovas Čyvas, (13b) Traunstein (Obb.) DP Camp, Kurhaus, Germany.

Prano Kunkulio, kilusio iš Bielanariškių kaimo, Sieskų vl. paskutiniu laiku gyvenusio Pittsburghe, Pa., ieško: Vaclovas Čyvas, (13b) Traunstein (Obb.) DP Camp, Kurhaus, Germany.

Zubernaitės, kilusios iš Kretingos ir Amerikoje ištėkėjusios už Melenio ar Milinio, ieško St. Vainoras, 105 S. 3rd St., Brooklyn 11, N. Y.

Kazimiera Venskutė, kilusi iš Kulupėnų kaimo, Kartenos vl., ieško giminių bei pažįstamų. Jos adresas: K. Venskutė-Kalėdienė, Rheineck, Bahnhofstr., Switzerland.

Motinos Petronėlės Steponiūtės — Meškauskienės, taip pat Prano ir Domo Jakubauskų, ieško Vaclovas Meškauskas, Watersehe (Limburg), Boschlaan 15, Belgium, Europe.

Katarinos Skučienės ir jos dukterų: Albinos, Antaninos, Angelės, Marijonos ir Katrės ieško Radvilavičienė - Skučaitė, 7 Beaver St., Ansonia, Conn.

Tetos Dimavičiūtės, kilusios iš Papilės valsč., ieško: Povilas Jankauskas, DP Camp Churchill, Lehrte b., Hannover, Germany.

KAS ATSIMENA GAILEVIČIŲ ARBA LUKA, TARNAVUSI BANKE?

Gailevičius Kazimieras gyveno ir mirė Amerikoje, Westville mieste, bet nežinia kokioje valstybėje (state). Dirbo anglių kasyklose. 1939 ar 1940 metais koks tai bankas, kuriame tarnavo lietuvis Lukas (Lukas) pranešė giminiams Lietuvoje, kad jis turi jiems kiek pinigų. Dėl karo įvykių pinigai nebuvo gauti. Tie giminės dabar yra tremtyje ir nežino nei banko pavadinimo.

Kas žino (prisimena) Gailevičių ar Luką (Luką), būkite malonūs pranešti apie tai

LIETUVOS GENERALINIAM KONSULATUI

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Aš Tavo Bičiulė Knyga!

Pranešame gerb. Tautiečiams, kad nuo š.m. spalio 15 d. leidyklos PATRIA Generalinė atstovybė JAV pradėjo lietuviškos knygos, leidyklos leidinių, platinimo darbą šūkiu — "Aš tavo bičiulė knyga"

Grožinė literatūra.

1. Jurgis Jankus.....	Naktis ant morų	\$ 2.00
2. Stepas Zobarskas.....	Savame krašte	2.00
3. Vincas Ramonas.....	Kryžiai	2.00
4. L. R. Tremtyje Metrašis.....	Tremties metai	3.00
5. Stasys Santvaras.....	Laivai palaužtom būrėm	1.25
6. Antanas Škėma.....	Nuodėguliai ir kibirkštys	1.85
7. Petrė Orentaitė.....	Marti iš miesto	1.00
8. Balys Gražulis.....	Brydė rugiuose	2.00

Įvairūs leidiniai

1. Dr. J. Balys.....	Tautosakos skaitymai	\$ 2.00
2. Viktoras Gaillus.....	Vokiškai - lietuviškas žodynas	3.00
3. Pranas Naujokaitis.....	Lietuvių literatūros istorija	2.00
4. Dr. A. Šapoka.....	Lietuvos istorija	3.00
5. Lietuvių kalba, jos raida ir susidarymas.....		0.50
6. Mūsų protėvių pažiūros ir mirtį ir sielą.....		0.30
7. Vik. Kamantauskas.....	Prancūzų kalbos vadovėlis	0.75
8. Vik. Kamantauskas.....	Ispanų kalbos vadovėlis	0.50
9. Lietuvos žemėlapis.....		0.50

Jaunimo literatūra.

1. Vytautas Tamulaitis.....	Sugrįžimas	\$ 1.00
2. Stasys Laučius.....	Po pilkais debesėliais	0.75
3. Jonas ir Adolfas Mekai.....	Knyga apie karalius ir žmones	0.50
4. Stepas Zobarskas.....	Brolių ieškotoja	1.00
5. Vytė Nemunėlis.....	Tėvų nameliai	0.75
6. Vytė Nemunėlis.....	Mažoji abecėlė	1.00
7. Stepas Zobarskas.....	Aušrelė (I dalis)	1.25
8. Stepas Zobarskas.....	Per šaltį ir vėją	0.30
9. Stepas Zobarskas.....	Ganyklų vaikai	1.00
10. Stepas Zobarskas.....	Riestaūs sūnus	0.75

Knygos svetimomis kalbomis.

1. Stepas Zobarskas.....	Das Lied der Sennen	\$ 1.25
2. Prof. Dr. V. Jungfer.....	Litauischer Liederscheit	0.75
3. Prof. Dr. V. Jungfer.....	Litauen, Antlitz eines Volkes	2.00
4. Juozas Pašilaitis.....	Hearken Then Judge	0.25
5. Maurice Scherer.....	Petras Kiaulėnas	2.00

Reikalaukite ir pinigų arba pašto Money orderį siųskite Leidyklai PATRIA, Stamford, Conn., 45 St. Johns Pl.

Generaliniai Įgaliotiniai J.A.V.
Vyt. Mazoliauskas Jonas Rutkauskas

Geriausias Žurnalas

LIETUVIŲ NAUJIENOS

Paveiksluotas 32-jų puslapių

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesį per 1 met.

Išleistas Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th Street Philadelphia 6, Pa.

Lietuvių kalbos organizacijos reikalu Metų pabaiga pasaulio politikoje

Nėra jokios abejonės, kad bendrinė lietuvių kalba įvairiuose užsieniuose kraštuose jau dabar yra sulaukusi gana sunkių laikų. Daugelis mūsų senesnių išeivių neturi reikiamo supratimo apie šios kalbos reikšmę bei svarbą ir todėl visai maža besirūpina arba net ir visai nebesidomi jos palaikymu, tobulinimu. Štai neseniai, būdamas vienoje redakcijoje, pats girdėjau, kaip vienas lietuvis, senas amerikietis, pranešė apie laikraštį aiškiai pastebėjo, kad jis tenoris šio laikraščio priedu duodamo tik "angelsko", ne lietuviško kalendoriaus, nes lietuvių kalba jau išeinanti iš mados!

Arba štai vėl kitas, palyginti, susipratęs lietuvis, taip pat jau prieš kelias dešimtis metų atvykęs Amerikon, man yra pareiškęs, kad jis Lietuvių Kalbos Vadovą užsiprenumeruoti tai užsiprenumeruos, bet skaitytų jo tai jau nebeskaitysias, nes lietuvių kalba Amerikoje esanti neberekalinga.

Panašiai samprotauja ir daugelis kitų senesnių išeivių.

Bet keičiausia, kad panašios nuomonės yra net nemaža ir inteligentų, ypač dvasininkų. Pvz. neseniai man teko nugirsti, kad vienas lietuvis kunigas aiškiai pareiškė, jog lietuvių kalba čia, Amerikoje, esanti visai neberekalinga ir todėl jos vietoje turėtų būti vartojama tik anglų kalba.

Dėl tos priežasties kai kuriose parapinėse mokyklose vengiama duoti vietos atskiroms lietuvių kalbos pamokoms arba kursams atlikti.

Iš kitos pusės ir šiaip jau yra užsienyje gana nepalankios aplinkybės lietuvių kalbos kultūrai klestėti. Čia lietuviai daugiausia gyvena išsiblaškę tarp svetimųjų, dirba sunkų fizinį darbą ir turi visai mažą atspėjamo laiko, todėl dažnai net ir norėdami nebegali rūpintis ne tik savo gimtosios kalbos, bet ir kitais tautiniais reikalais.

Pagaliau yra pastebėta, kad ne vienas iš mūsų, atsidūręs svetimame krašte, visų pirma yra daugiausia susirūpinęs tik savo materialiniu būviu, o į dvasinės kultūros reikalus dažnai ir atgalia ranka pamoja.

Tačiau šalia neigiamos lietuvių bendrinės kalbos padėties galima paskutiniu metu pastebėti ir šviesesnius praiziedulius: padoresniuose laikraščiuose vis daugiau rašoma apie lietuviybės išlaikymą ir sugyvenimą, stengiamasi išleisti ir kuo plačiau paskleisti geresniu lietuviškų knygų bei laikraščių arba žurnalų (plg. knygų platinimo bendrovės "Gabijos" išsikūrimą, tolimesnį "Aidu" leidimą ir kt.), kuriamos lietuviškos mokyklos, atvirai pasisakoma dėl bendro lietuviško potencialo išlaikymo (tai ypač aiškiai buvo pabrėžta prof. K. Pakšto paskaitoje, laikytoje lietuvių amerikiečių New Yorko kongrese) ir tt.

Tame būryje kartais vis daugiau pasirodo susirūpinimo ir bendrinės lietuvių kalbos kultūros reikalais. Pvz. J. M. Laurinaitis 1949 m. DRAUGO Nr. 196 kelia klausimą, kad jau metas būtų steigti kalbos organizaciją, "kuri ieškotų kelių gimtajai kalbai stiprinti šeimoje, bažnyčioje, mokykloje, spaudoje. Reikia organizacijos, kuri jungtų visa kalbine veikla ir sudarytų kalbos patarimų centrą".

I tai atsiliepdamas, V. Žiūnas to pat laikraščio Nr. 215 kelia mintį, ar nevertėtų Jungtinėse Amerikos Valstybėse atgaivinti Lietuvių Kalbos Draugiją, kurios beveik visa valdība ir nemaža kitu narin jau esą čia atvykę. Dėl to jis rašo: "Darbo dirva čia tikrai plati ir amariškai usimimas anksčiau! Reikia tik visais kalbos darbininkams barais pasidalyti ir pagal šgalės toliau veikti".

Bet čia tuojau kyla klausimas: ar Lietuvių Kalbos Draugija tikrai galėtų tikti naujose aplinkybėse? Juk toji draugija, nepriklausomoje Lietuvoje daugiausia buvo sudaryta iš lituanistų, kalbininkų arba lietuvių kalbos mokytojų, ir šiaip mėsirdūs ir ryžtingi lietuvių kalbos mylėtojai.

Antanas Smetona apie lietuvių kalbą

1937 m. buvo minimas GIMTOSIOS KALBOS, vienintelio bendrinės lietuvių kalbos žurnalo, penkmetis. Ta proga anuometinis Lietuvos prezidentas A. Smetona, visados rodęs didelio susirūpinimo mūsų gimtąja kalba, buvo parašęs tam žurnalui šukaktuvinį straipsnį, kurį čia naujai pakartojame, kadangi jo mintys lygiai tinka ir šiems laikams.

Kiekvienas skaitydamas šį straipsnį galės pasigerėti ne tik puikiu gimtosios kalbos meilės išreiškimu, bet ir gražiu tos kalbos stiliumi.

Pažymėtina, kad pas dr. Pr. Skardžių yra išlikęs paties A. Smetonos ranka rašytas to straipsnio originalas.

Red.

Ji arių padermėje viena vyriausių. Jos amžius ne šimtais, o tūkstančiais metų skaičiuojamas. Kaip ir iš kur, kuriais keliais vykusį pritolpo ji Baltijos pajūrin — niekas tikrai nežino. Ir niekas negali pasakyti, kiek laiko jos čionai gyventa. Jos ilgaamžės seserys viešpatavo, vienos kalnuotame Irane, kitos pasakingoje Indijoje, garsingos tapo, daug turtų įsigijo, bet jau seniai pasimirė, eilę dukterų palikusios. Kitos vėl seserys labai laimingos buvo, sukūrusios skaidresnių židinių šiltoje Aigajos ir Viduržemio jūrų pakrantėse. Šit ir jų nebėr gyvųjų tarpe. Tačiau jų apstingais palikais mito ir tebeminta visas žemės rutulys, minta ir mūsų kraštas.

Ji, toji arių giminaitė, tai mūsų gimtoji kalba. Jos vertė brangina mokslas ir istorija. Pargyvenusi senyvas kilnias seseris, atšakiai nuo jų gyvenusių, mažai liko nežinoma, mūsų gimtoji kalba išliko sveika ir gajai. Ką jos gintainės prarado, tai ji išsaugojė. Nei žvabūs rytų ar šiaurės vėjai, nei pietų ar vakarų verpetai su audromis neįveikė palenkti jos ir nepalaužė. Ji mums miela ir brangi, amžiais telkusi draugien visus, kurie gyveno lietuvių giminės žemėse. Mūsų senoliai, tos draugės saitais sutvirtinti, darėsi atsparūs, gebėjo nugalėti, priešinos ir tapo viso ko pertekę. O jų paliekuonys pralobę pamiršo, kieno dėka įsigijo galios, garbės ir visokių gėrybių. Išdidūs tapo, svetimiems dievams tarnauti ėmė. Atskilo savo tautą ir ją paniekoje paliko. Tada mūsų gimtoji kalba, didžius vargus pati vargdama, guodė ir vienybėn glaudė tuos, kurie ją liko ištikimi. Jai, kaip motinai, meilė reiškia, vaikams galybė virto. Jie tapo drąsūs ir vėl narsūs ir prarastą laisvę atgavo. Dabar tautos vaikai dar labiau supranta, kam jie skolingi.

Mūsų gimtoji kalba — mūsų geroji motina auklėtoja. Kad ir tūkstančius metų išgyvenusi, ji nepaseno, ji visuomet jauna ilgame žmonių gyvenime. Kas jaučia grožį ir tiesą, kas jaučia meilę savam, tas gerbia jos amžių ir jos senų senovės giminytę. Taip sako ir prašaliečiai. O mums, jos vaikams, dar daugiau dera apsiiausti ją meile ir garbe. Kaip yra pargyvenusi mūsų protėvių, taip ji pargyvens ir mus. Praeis šimtai ir tūkstančiai metų, pakeis vienos mūsų kartos kitas, o ji, amžinai jauna būdama, gyvens, kol gyva bus mūsų tauta.

Tad reikia minti takai ateitin savo motinai kalbai, kad tauta turėtų dvasinio maisto. Per gimtąją kalbą reiškiasi juk tautos sąmonė, gimtoji kalba kuria savo mokslą ir meną. Ji turi tvirtą pagrindą būti skambi, daili, taisyklinga, bendra, visiems įmanoma, nepametusi ryšių su savo praeitimi. Jai tinka senovės palikimas, raštų, dainų ir pasakų išsaugotas, ją gailina ir jaunina gyvosios versmės, tarmės ir šnekotos, stiprina ir svetimųjų kalbų, jai artimų, lobynas, sukrautas kultūrinės gyvenimo pažangos. Imkimės iš prašaliečių, be ko išsiversti negalima, tačiau taip, kad tai nenuklėtų kas savo užgūdyta.

Vadinasi, gimtoji kalba ne tik mūsų auklėtoja, bet ir mūsų auklėtinė, didelio ir atsargaus rūpesčio privalanti. O rūpinamės, kai stengiamės, kad ji būtų tokia, kokia augščiau pasakyta. Reikia džiaugtis, kad jau nebestingame išmaningų žmonių, lydinčių budriomis akimis mūsų bendrinės kalbos pažangią kūrybą. O kas ją kuria? Tai kurie rašo ir kalba: rašytojai,

Tokios bent nuomonės buvo pasitarimo dalyviai (St. Barzdukas, I. Malinauskas, St. Nasvytis, Augustinavičiai ir kt.), kurie neseniai buvo susirinkę pas inž. P. J. Žiūrį Clevelande pasitarti aktualiais bendrinės lietuvių kalbos kultūros reikalais.

Mano nuomone, būtinai reikia sudaryti tokį centrą, kuris rūpintųsi pagrindiniais mūsų kalbos reikalais ir ieškotų kelių ne tik apsaugoti tą kalbą nuo nuolatinio nykimo, bet ir ją bperstojo dar toliau gerinti, tobulinti.

Norėdamas sužinoti kitų priariandųjų nuomones, prašau visus buvusius Lietuvių Kalbos Draugijos narius, taip lituanistus mokytojus ir šiaip lietuvių kalbos mylėtojus, tiek dabar atvykusius, tiek jau nuo seniau Amerikoje gyvenančius, pasisakyti dėl to reikalo, būtent: 1. ar atgaivinti jau seniau veikusią Lietuvių Kalbos Draugiją, 2. ar steigti kokį visai naują sambūrį, kurį aš trumpai buvau prisiminęs savo pasikalbėjime (1949 m. DIRVA, Nr. 45). Savo nuomone prašau man trumpai raštu pareikšti šiuo adresu: 6112 Belvidere, Cleveland 3, Ohio.

Kad būtų galima lengviau orientuotis, čia duodu vieną kitą LKD įstatų ištrauką:

1. Lietuvių gimtajai kalbai tobulinti ir palaikyti steigama Lietuvių Kalbos Draugija (LKD).

2. LKD veikia tuose užsieniuose kraštuose, kur yra susisipietusių lietuvių ir kur jos veiklai yra legalių sąlygų.

3. Savo tikslų siekdama, LKD:

a) jungia lietuvių kalbininkus, lituanistus ir tuos, kurie rūpinasi bendrinės kalbos kultūra, b) gvildena ir sprendžia gyvybinius bendrinės (pvz. rašybos, norminių lyčių ir kt.) klausimus; c) seka lietuvių spaudos (mokyklinių vadovėlių, laikraščių ir tt.) ir gyvosios kalbos raidą ir kovoja su neigiamais jos reiškiniais; d) įvairiomis priemonėmis (rašalinis, paskaitomis, pasikalbėjimais ir tt) žadina gimtosios kalbos meilę ir pagarbą; e) santykiuoja su kitų tautų panašiomis organizacijomis ir atskirais kalbininkais.

Pr. Skardžius

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA
patogiausia užsisakyti, siunčiant \$2.50 šiuo adresu:

Mr. J. Audėnas
14 Townsend Street
Boston-Roxbury, Mass.

laikraštininkai, kalbininkai, mokslininkai ir mokytojai. Tačiau toji kūryba neturi lenktis iš tam tikrų normų, lygtinai nustatytų, kuriose išsitenka ir pasireiškia kiekvieno kuriamoji galia. Tai nėra laisvės varžymas, tai yra tik jos tvarkymas. Kai lietuviai pradeda kurti savo bendrinę kalbą, tai jiems itin reikalingas organas, kurs kritiškai vertina, jos dėsnių žiūrėdamas, šiaip ar taip rašomus darbus. Prancūzams, rodos, nieko neberekia, nes jų rašomoji kalba tiek išdailinta, kad, tarytum, nieko ten nebetenka nei pridėti nei atimti. Ir vis dėlto jie stropiai, rūpestingai ją sergisti ir tebedailina. Šit dienraštis LE TEMPS skyriuje *Defense de la langue française* kas kelintame numere vis randa ko kitus pamokyti ir pataisyti. O pas mus dar netruksta žmonių, manančių, jog kalbininkų kritika rašytojams esanti nereikalinga. Tai didelė klaida. Priešingai, mūsų bendrinei kalbai ugdyti yra būtina reikalinga talka kalbininkų su rašytojais, mokytojais ir visais kitais, kurie tik domisi jos taisyklingsumu, jos grynumu ir jos stiliumi.

GIMTOJI KALBA yra apsiėmusi spręsti tą svarbų uždavinį talkos padedama. Šiemet ji sukako penkerius metus. Mes, visi jos bičiuliai, linkime, kad, įgydama vis daugiau ir daugiau draugų, sulaukusi kito penkmečio, galėtų pasidžiaugti, kad pasiekė to, ką yra užsibrėžusi. Geriausios kloties nugalėti tiems sunkumams, kurių sutinka iš vieno ir kito šono!

A. Smetona

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

yra po paties Stalino letena, siunčiamos milžiniškos dovanos vargšeliui "proletarui" Stalinui. Tie Stalino tarnų pavergti kraštai turėjo surinkti ir siųsti dovanas Stalinui ištisais traukiniais. Vien iš rytinės Vokietijos išsiųsta dovanų 70 vagonų, t. y. "po vagoną kiekvieniemis Stalino metams"... Kurio die-

VIETOJ TRIJŲ KARALIŲ — VIENAS

Mao - Ce - Tung lenkiasi Stalinui

Trys karaliai — išminčiai keliai iš Rytų pagarbinti gimusio Kristaus. Į naujas komunistines kalėdas Maskvon, pagarbinti pasenusio Stalino atvyko tik vienas "karalius" iš rytų. Tai Mao - Ce - Tungas, raudonasis Kinijos valdovas, kuris su skubo iki šių Kalėdų paimti beveik visą Kiniją.

Šis apsilankymas yra dar vienas priminimas vaikiškai galvojantiems politikams, kad tuščios yra viltys, kuriomis kai kas save ir kitus viliojo, esą Kinijos komunistai neturi nieko bendra su Maskva, kad Mao - Ce - Tungas bus antras didelis Tito, tai yra komunistas, kuris neklausys Stalino.

Beje, ir dėl to paties Tito vėl pradeda stiprėti įtarimai, kad nežinia, kaip iš tikrųjų yra: ar tai tikras susipjūkimas, ar tik gerai suvaidinta komedija, tiksu išmėlti iš Vakarų bent kiek kapitalo...

Kiniją komunistai jau baigia užimti

Metams baigiantis jau tik maža dalelė Kinijos pietvakariuose liko komunistų dar neužimta, bet ir ten jokio žymensio pasipriešinimo jau nematoma. Komunistų kariuomenė jau priejo prie prancūzų Indokinijos sienos. Tuo tarpu komunistai dar nesiekia Burmos ir Indijos sienų, bet Burmos vyriausybė — pirmoji iš Vakarų bloko — jau pripažino Mao - Ce - Tungo vyriausybę.

Tuo būdu į komunistinį frontą baigia patekti didžiausias pasaulyje kraštas, su apie 450 milijonų žmonių. Nors, aišku, daugumą tų žmonių visai nėra pasirengę būti aktyvūs kovotojai už Kremiaus interesus, bet vis dėlto Kremlius dabar turės plačią galymbę naudotis to krašto pajėgomis.

vaičio vardu per vieną dieną surinkta tiek turtų!

1939 metais ir Hitleris susikvietė delegacijas iš daugelio kraštų ir iškilmingai šventė savo gimimo dieną. Ir jis susirinko daug dovanų, bet kur jam lygintis su tuo naujuoju komunistiniu "dievačiu"! Hitleriui tada suvežti linkėjimai neišėjo į gerą... Žiūrėsim, kaip išeis Stalinui...

Azijos antikomunistinis frontas

Antikomunistinis frontas Azijoje irgi dar gana stiprus. Nuo Japonijos, per Filipinus, Indoneziją, baigiant Indija, susidaro lankas su 500 milijonų žmonių ir dideliais ištekliais. Tačiau čia yra nemaža ir silpnųjų.

Japonija yra okupuota šalis. Su ja dar ir taikos sutartis nesudaryta. Indonezija ką tik dabar persitvarko, ką tik dabar pradeda naudotis nepriklausomybe. Yra daug ženklų, kad komunistai pačioje Indonezijoje stengsis artimiausiu laiku sukelti neramumą. Indija ir Pa-

kistanas tik neseniai pradėjo savarankiškai tvarkytis ir savo tarpe turi sunkiai išsprendžiamų nesuipratimų. Ginčas dėl Kašmiro yra ne lengvesnis, kaip mūsų ginčas su enkais dėl Vilniaus.

O tame tarpe dar yra trys kraštai, kurie skaitomi neabejotinai pavojingomis zonomis.

Pirmoj eilėj — prancūzų Indokinija su 27 milijonais gyventojų, kur jau treji metai vyksta kovos su Maskvos auklėtinio Ho - Chi - Minh vadovaujamais sukilėliais. Kinijos komunistų armijos atėjimas prie Indokinijos sienos kraštą tiesiog įlektrino. Tiesa, Mao - Ce - Tungas tuo tarpu nenori pradėti karo su Prancūzija (ir Maskva jam to tuo tarpu neliepia), todėl jo kariuomenė neperžengė Indokinijos sienos. Bet vienaip ar kitaip Indokinijos komunistines jėgas Kinijos komunistai greičiausiai pasistengs sustiprinti. Jeigu prancūzai su savo šalininkais Indokinijoje neatsilaikys, tai nedaug betruks Burmai ir Tailandui (Siamui) kristi į komunistų rankas, nes tvarka tuose kraštuose labai silpna.

ŠVENTŲJŲ METŲ ATIDARYMAS

Tuo metu, kai Maskva buvo pačiame stalininės šventės įkarštyje, Romoje popiežius paskelbė Šventųjų Metų pradžią. Šie metai bus skirti kelionėm į Romą ir į kitas religines reikšmes vietas, o taip pat ir sustiprintai katalikų akcijai.

Šventųjų Metų tradicija yra prasidėjusi 1300 metais, kada Katalikų Bažnyčia pergyveno gana sunkius laikus. Pradžioje tokiais šventaisiais metais buvo skelbiami tik šimtiniai metai nuo Kristaus gimimo, bet vėliau buvo prieita prie išvados, kad tai per reta proga iškilinėti, ne kiekvienas žmogus savo amžiuje gali sulaukti Šventųjų Metų, tad tos iškilnės buvo pažadintos ir dabar daromos kas 25 metai.

Šie šventieji Metai yra 25-ti toki metai. Šį kartą jie turi ne tik religinės, bet ir politinės reikšmės, nes įvyksta kaip tik pagriežtėjusios kovos metu tarp Bažnyčios ir komunizmo.

Italijos komunistai norėjo sukludinti Šventųjų Metų atidarymo iškilmes ir rengė tuo pačiu metu savo manifestaciją už bežemių ir mažųjų reikalus. Tačiau vyriausybė neleido tos manifestacijos daryti kaip tik tuo pačiu metu, kada buvo numatytos iškilnės. Komunistai turėjo pasitenkinti tik plakatų išlipinimu. Tiesa, jie bandė skelbti ir generalinį streiką, bet paaiškėjus, kad streikas vistiek nepasiseks, po poros valandų jis buvo atšauktas.

RINKIMAI SU KARTUVĖMIS

Bulgarija, tur būt, Stalinui savo dovanomis bus geriausiai įtikusi.

Gruodžio pabaigoj ten buvo "rinkimai". Ir, žinoma, kaip paprastai, 97.66% balsų už komunistų sąrašą, likusieji tušti arba sugadinti. Prieš trejus metus Bulgarijoje dar negalėjo būti visiškai komunistiškos balsavimo tvarkos, tai tada iš 465 atstovų vis tiek dar buvo išrinkti 99 atstovai, kurie buvo opozicijoje. Bet po metų 90 iš jų buvo pašalinti iš parlamento. Liko tik 9, bet ir tų buvo komunistams per daug. Kitais metais jis juos pašalino. O dabar jau susitvarkė taip, kad nei vieno kitokio neišrinktų. Todėl, kaip paprastai — vienas sąrašas, išrinktieji iš anksto žinomi, balsavusių skaičius taip pat iš anksto nustatytas. 97.66% ir viskas! Su tokia "naujiena" Bulgarijos valdovai pasveikino savo dovanomis bus geriausiai įtikusi.

Priedo — kartuvės!

Buvusį vieną iš žymiausių Bulgarijos komunistų veikėjų, ministerio pirmininko pavaduotoją Kostovą stalininių kalėdų proga pakorė. Kitus, kuriuos drauge su juo kaltino už neištikimybę Stalinui, nuteisė ilgiems metams kalėti. Jų nepakorė, nes jie... prisipažino.

Kostovas, mat, sugadino teismo komediją. Neprisipažino. Bet komunistai, kai pakorė Kostovą, paskelbė, kad jis vis vien paskutiniu metu prisipažinęs ir prašęs dovanoti. Kadangi Kostovas jau pakartas, tai šito "prisipažinimo" jis jau nebegalės atrinkti iš anksto žinomi, balsavusių skaičius taip pat iš anksto nustatytas. 97.66% ir viskas! Su tokia "naujiena" Bulgarijos valdovai pasveikino savo dovanomis bus geriausiai įtikusi.

KOVA DĖL JERUZALĖS

Negi kirsį galvą, jeigu skauda... Jungtinių Tautų Organizacijos posėdžių metu vienas delegatas sako kitam:

— Tas Jeruzalės klausimas — tai didžiausias galvos skausmas, kokį Jungtinės Tautos yra kada nors turėjusios...

— Taip, bet mes neprivalome nusikirsti sau galvą, kad nusikratytumėm jos skausmo!

Bet šiuo pasikalbėjimu Jeruzalės klausimas vistiek neišsprendžiamas. Ir išspręst, atrodo, jį ne Jungtinių Tautų Or-

ganizacija, bet patys žydai ir arabai, tai yra tie, kurie dėl Jeruzalės ginčijasi.

Kaip tik Kalėdų metu, kada krikščioniškasis pasaulis kreipia savo mintis į Palestinos žemę ir Jeruzalę visai su kitokiomis mintimis, vyksta didžiausias įtempiamas kovojė dėl Jeruzalės. Nei žydai nei arabai nepatenkinti JT Organizacijos nutarimu įsteigti Jeruzalei tautautinį režimą. Tiesa, tai rezoliucijai nepritarė nei Amerika su Anglija. Bet jai pritarė (Perkelta į 5-tą pusl.)

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

VIENI DIRBA KITI RAGINA?

AMERIKOJE ligi šiol vis dar tebegirdėti tik vienas Lietuvių Kultūros Fondo skyrius. Ir tas įsisteigė Clevelande, kur nėra nei vieno oficialaus Kultūros Fondo Valdybos nario, nors šiaip Amerikoje jau yra beveik visa LKF valdyba, su pačiu jos pirmininku priešakyje.

Todėl, kalbant apie Clevelande esamą Lietuvių Kultūros Fondo skyrį, noroms nenoroms kalbi apie visą to fondo veikimą Amerikoje, nes daugiau jo Amerikoje tuo tarpu nėra. Tad, kas čia bus paliesta, neturėtų būti laikoma vien tik vietinės reikšmės reikalais. Čia tuo tarpu yra vienintelė vieta, jau duodanti praktiškų patirčių, kurių pasirodys ir kitur, kai Kultūros Fondo skyrių atsiras kitose vietose.

Kultūros Fondo įstatai kalba apie įvairių lietuviško kultūrinio veikimo sričių organizavimą, skatinimą ir rėmimą. Kultūros Fondas pats organizuojasi ne sroviniams pagrindais, stengdamasis sutraukti į bendrą darbą visus lietuvių kultūrininkus.

Formaliai suorganizuoti tokį dalyką nėra sunku. Didžiausi pavojai kiekvienai organizacijai susidaro, kai reikia pereiti prie darbų, kuriems buvo susiorganizuota. Čia labai dažnai prasideda klaidžiojimas, beieškant ką daryti.

Su tuo pavojum, be abejo, susidurs ir Kultūros Fondo veikimas Amerikoje. Atrodo, kad vieninteliam jo skyriui ši prolema jau dabar stovi prieš akis...

Daug kas pabrėžia, kad Kultūros Fondas yra ne tiek pinigų, kiek dvasinių vertybių fondas... Jeigu taip, tai išeitų, kad Kultūros Fondas turi rinkti visus tuos lietuvių kultūrininkus, kurie gali pasireikšti kokiais nors kūrybiniais kultūros darbais. Ir rinkti tik juos. Tokie geros valios tautiečiai, kurie neturi gabumų kultūrinėje kūryboje, čia būtų kaip ir nereikalingi...

Bet jeigu Kultūros Fondo veikimas būtų tik taip supras, tai išeitų, kad jis turi būti lyg koks užurpatorius, kuris visas gabesnes pajėgas užsimoja atimti iš esamų organizacijų ir visą kultūrinį veikimą monopolizuoti. Šito, be to, nenorėjo nei Kultūros Fondo sumanytojai. Su tuo vargiai ar sutikti ir daugumas kultūrininkų.

Arba, būdamas dvasinių vertybių fondas, lyg ir turėtų dalinti bei skirstyti tas vertybes, kur jų reikia. Pavyzdžiui, kokia nors lietuviška draugija nori surengti vakarą. Kreipiasi į Kultūros Fondą — duokite mums vaidinimą! Kultūros Fondas tuojau paskiria iš aktorijų grupės ir paveda surengti vaidinimą. Kita draugija nori paskaitos. Kultūros Fondas pristato jai prelegentą. Trečia nori koncerto. Kultūros Fondas parūpina dainininkus, muzikus...

Ar tokia agentūra praktiškai reikalinga, ar ji labai daug pagerintų bei pagyventų kultūrinį veikimą, tenka labai abejoti. Savo laiku čia pat Treminių Draugijos Meno Sekcija pabandė būti pasirodusiu "visų patarėninku"... ir bemaž pavyko, kai per vieną mėnesį prireikė surengti bent trims vakarams programą... O pajėgų nuo tokios agentūros įsteigimo juk nepadidėja...

Čia, be abejo, gali būti pataisa: ne, nei monopolizuoti, nei agentūra Kultūros Fondas nesirengia būti. Jis tik skatina arba ragina kiekvieną reikalingą kultūrinį pasireiškimą, o kur matyti spraga, ten pats organizuoja.

Jeigu taip, tai kažin ar tokį darbą dirbanti organizacija galėtų vadintis Kultūros Fondu. Tai būtų tik "racininių komisija", o tam tikrais atvejais — ir "kultūrininkų aktyvistų grupė", kuri, nebegalėdama kitų suraginti, suragintų pati save...

Tokia tvarka, kad vieni dirba, kiti ragina, nieko ypatinga negali duoti. Turintieji gabumų kultūriniam veikimui dažniausia ir be raginimų jį veržiasi. Ko labiausiai kultūriniam darbui stinga, tai paramos: paramos finansais ir paramos darbu.

Todėl ir Kultūros Fondas turėtų kuo daugiausiai dėmesio kreipti kaip tik į tą trečiąjį žodį savo įstatuose, į žodį **remia**.

Jeigu Kultūros Fondas bus visų pirma vertingų kultūrinių sumanymų paramos institucija, tai ir jo nariais būti bus prasmės visiems, kurie nori padėti kultūriniam veikimui darbu ar pinigų.

Kalbėjime pavyzdžiui, Clevelande neseniai buvo surengtas koncertas, kurį visi pripažįsta vienu iš žymiausių paskutinio laiko šios lietuvių kolonijos kultūrinio gyvenimo įvykiu.

Kas tai padarė? Visų pirma — organizatoriai: 2-3 asmenys. Kas parėmė? Kas padėjo? Apie 20-30 asmenų, kurie paplatino bilietus. Bet tai nebuvo Kultūros Fondo organizuota parama.

Rengėjai gal nesusirato tos pagalbos kreiptis į Kultūros Fondo skyrį. Bet kada skyrius turi jau arti šimto narių, tai skyriui labai nesunku būtų paremti tokį koncertą: gana tik, kad kiekvienas narys išba-reižotų išplatinti šešis bilietus. Tai būtų parama darbu. Tokių darbų, kurių gali kiekvienas atlikti.

Išvaidzuokime, kad Kultūros Fondas sutraukė į skyrį 600 narių. Tada Clevelando Mažajame Teatre galėtumėm be jokios rizikos renoti gana dažnai aukštesnės vertės koncertus. Nes tai nebūtų rizikinga, kadangi reikėtų tik vieno paprasto dalyko: kad visi Kultūros Fondo nariai arba patys paimitų po vieną bilietą, arba

PYKSTA...

Kai komunistai įsikraustė į Lietuvą ir visą eilę kitų kraštų ir viską išvertė savaip, tai tas jiems gražu, o kai žmonės atėjo kviečiami į viešą susirinkimą, bet nutarė ne tą, ko kvietėjai norėjo, tai jau negražu? Ne, gražiau jūs nenusipelnėte. Ir tai dar per gražu.

Laikas jau, kad prie kiekvieno komunistų šaukiamo susirinkimo būtų žmonės, kurie atvirai ir aiškiai primintų tokių susirinkimų lankytojams, kas tai yra komunistai ir ką jie daro žmonijai.

7-me pusl. dedamą baltimoriečių vartotą atsisaukimą norintieji gali gauti DIRVOJE. Vartokime jį visur, kur renkasi Lietuvos prievartojų garbinto-

Jei jie sakys, kad tai negražu, tai tuo tik prisipažins, kad jiems gėda savo darbų!

Neapsižiūrėjimai...

Vartau kalėdinius Amerikos lietuvių laikraščius ir džiaugiuosi jų daroma pažanga. Bet juose randu ir visai nepažangių žinių. Štai, MARGUTIS Nr. 12, 27 psl. garsina, kad DIRVOS redaktoriui esąs K. S. Karpus, o LIETUVIŲ ŽINIOS Nr. 49, 3 psl. praneša: "Dr. Mykolas Devenis Waterbury, Conn., žada leisti laikraštį, kurio redaktoriais numatyti H. Blazas ir Teofilis Tilvydis." Betruksta, kad būtų pranešta, jog paskutiniu laivu atvyko Maironis ir dr. Vincas Kudirka...

Man atrodo, kad MARGUCIUI žinoma, kas jau antri metai redaguoja DIRVĄ, o LIETUVIŲ ŽINIOMS, — kad Teofilis Tilvytis dabar labai užimtas "tėvo" Stalino garbinimu Lietuvoje ir jis negali atvykti į Waterbury...

B. V., Cleveland, Ohio

Kažin ar ištesės...

Dr. K. Griniui ir gen. P. Plechavičiui Naujų Metų proga linkiu dar kartą amnestuoti vienas kitą, bet kad dabar tai jau būtų "for sure"!

B. D., Detroit, Mich.

Įsipareigotų jį parduoti kam kitam. Tai jau būtų rimta parama.

Kultūros Fondo valdybos pareiga būtų tik nuspręsti, ar numatomas parengimas yra tikrai vertas tokios paramos.

Yra Clevelande Čiurlionies Ansamblių. Vienintelis toks visoje Amerikoje, kaip ir Kultūros Fondo skyrius. To ansamblio dalis — šokėjų grupė — buvo išvykusi pasirodyti į Buffalo, N. Y., kur lietuviams nuskyvė pirmuosius laurus. Visiems malonu, ne vien Buffalo, ne vien Clevelande, bet visoje Amerikoje ir net už Amerikos.

Kultūros Fondas čia atliko savo pareigos dalį: jis finansavo mėsę kelionės išlaidų. Tai labai gražu. bet tuo tarpu tai atliktą skolon nes... Fondas dar neturi pinigų. Jis vis dar laukiasi, kad jis ne tiek finansinių, kiek dvasinių vertybių fondas... Ir tai pasirodymo dalyviams iš kisenės turėjo iškristi daugiau, nei Fondas galėjo paremti.

O kai Fondas rengė Kudirkos minėjimą, tai programos atlikti savo narių jėgomis juk negalėjo — reikėjo tų pajėgų kvietis ir ne iš narių tarpo. Taigi Fondas dar ir dvasinių vertybių neturi ne tiek tiek, kad galėtų kitiems dalinti, bet nei tiek, kad savo vardu rengiamą kultūrinį parengimą galėtų atlikti.

Kudirkos paminėjimas buvo surengtas be bilietų. Atrodo, kad Fondas nenori "uždarbiauti". Tai kilnu ir gražu, bet šitaip Fondas negali paremti jokių kultūrinių darbų.

Visi laukia viso Čiurlionies Ansamblio pasirodymo. Bet tai iš dangaus negali iškristi, tam reikia visos eilės materialinių sąlygų, kurias galima sudaryti, de ja, ne dvasinių vertybių, o tik pinigų pagalba...

Čia nereikia kvalifikuotų pajėgų. Čia reikia tik žmonių, kurie supranta kultūrinės kūrybos reikalingumą ir kurie turi pasiryžimo tam reikalui bent retkarčiais atsiskirti su savo vienu kitu doleriu.

Šimtui žmonių sunkoka didelė parama didesniems sumanymams suorganizuoti, bet kokiems 5-600 būtų daug lengviau. Tad Kultūros Fondui ir reikėtų stengtis sutraukti kuo daugiau narių — kultūrinę veiklą remiančių ne raginimais, o finansais.

Spauda irgi yra svarbus kultūrinis veiksnys. Ar ji ne užsitarnauja Kultūros Fondo paramos? O tos paramos spaudai reikia ne vien tik plikomis pinigėmis aukomis. Yra ir kitų būdų jai paremti. Visų pirma — pagalba prenumeratos platinimu. Toliau — bendradarbiavimu, žinių teikimu. Paraginu duoti spaudai apmokamų skelbimų. Organizavimu jos naudai įvairių parengimų...

Tiesa, kartais gali būti keblu spręsti tokį klausimą, kaip tą paramą paskirstyti spaudai, kad nei vienos srovės Fondo dalyviai nepasijustų panaudoti prieš savo interesus. Tam yra galvos, kurios turi rasti išeitį. Bet svarbiu principas — spauda yra svarbi kultūrinės veiklos sritis ir vienas iš Kultūros Fondo uždavinių — kaip nors jai padėti.

Ligi šiol dar taip tebėra, kad Kultūros Fondas tik iš spaudos laukia sau paramos: jo darbų bei reikalų garbinimo ir populiarinimo. Tai yra tik atvirkščia procedūra. Spauda neišvengiamai džiaugsis Kultūros Fondo skyrių atsiradimu, jeigu tas jau neduos nieko daugiau, kaip tik naštos padidinimą...

Tad dar kartą įsidėmėkime, kad Kultūros Fondo uždavinys yra kultūrinėms institucijoms duoti ne "bota-gą" raginimų ar skatinimų formoje, bet realios paramos finansais arba darbu.

Tam tikslui visuomenė, branginanti kultūrinį veikimą, turėtų stoti i Kultūros Fondo skyrius tikslu visų pirma suorganizuoti finansu ir paprasto, nekvalifikuoto darbo jėgų kuo didžiausią kiekį.

Nuomenės

Laisvoji valanda

LAKŠTINGALA

Iš Anderseno pasakos parašė
Matas Šalčius

Azijoje, kaip žinote, buvo didelė Kinų valstybė. Tos valstybės valdovas — imperatorius buvo kinietis ir visi jo tarnai taip pat kiniečiai. Tai, apie ką aš čia noriu papasakoti, atsitiko seniai, todėl ir verta mano pasakos paklausti, kol aš jos dar nepamiršau.

Visame pasaulyje nerastumėte kitos tokios dailios pilies, kaip Kinų valdovo. Visa ta pilis padaryta iš brangiausio purpuro ir tokio plono ir trapios, kad net mažiausio palitėjimo jis gali subirti. Prie pilies buvo labai gražus sodas, pilnas gražių nematytų gėlių. Visų gražiausių jų buvo apkabintose sidabriniais varpeliais. Tie varpeliai kas valandėlę virpėjo ir skambėjo ir traukė keleivių akį į gražias gėles. Taip ten gudriai buvo įtaisyta!

Pats sodas buvo tokis didelis, kad net sodininkas nežinojo, kur jo galas. Žinojo tik, kad iš sodo gali išeiti į didelę girią, kurios tankumynuose tvaskėjo ežerai ir kuri ejo ligi pačios mėlynosios jūros.

Jūros laivai plaukydavo pro pat palinkusias medžių šakas, kuriose čilbėjo lakštingala. Ji taip gražiai čilbėjo, kad jos giesmės sustodavo paklausyti nuo darbo nuvargę žvejys ir turtuolis ir darbininkas. "Dievuliau tu mano, kaip gražiai čilba!" — tardavo sujudintas žvejys ir vėl imdavo savo darbo, ir pamiršdavo lakštingalą. Bet kitą naktį jis taip pat jos klausydavo ir taip pat išardavo: "Dievuliau tu mano, kaip gražiai čilba!"

Keleiviai iš visų pasaulio kraštų atvažiuodavo pažiūrėti puikios valdovo pilies, dailaus sodo, bet išgirdę lakštingalos čilbėjimą, visi sakydavo: "Tai yra puikiausia už viską!"

Ir grįžę keleiviai namo papasakodavo, ką matė; mokyti vyrai aprašinėdavo sostą, pilį, valdovo pilį ir sodą, ir ne vienas nepamiršdavo lakštingalos paminėti ir išgirti ją labiausiai už viską. Dainiai gražiomis dainelėmis apdainuodavo girioje prie jūros gyvenantį paukštelį giesmininką.

Tos knygos ir dainelės greitai pasklido po visą pasaulį, ir apie jas patyrė pats valdovas. Jis sėdėdamas savo auksiniame soste skaitė ir vis galvą lingavo. Malonu buvo jam skaityti, kaip jo pilis ir sodas išgirti. Bet už viską labiau buvo išgirta lakštingala.

"Kas tai yra! — sušuko nustebeję valdovas. Kas yra toji išgirtoji lakštingala? Mano valstybėje, net mano paties sode yra toks nuostabus, garsus paukštis, o aš apie jį tik iš knygų sužinojau. Kaip čia gali būti?" Tuojau jis liepė pašaukti savo vyriausį tarną, labai išdidų žmogų, nenorėjusį su nieku kalbėti.

— Klausyk, mielasai! — tarė valdovas: Pasirodo, kad čia pas mus gyvena nepaprastas, garsus paukštis, kurį visas pasaulis laiko žymiausiu mano valstybėje, o aš apie jį nė girdėti negirdėjau. Kodėl man niekas apie jį nepranešė?

— Ir aš pats tik pirmą kartą savo gyvenime girdžiu apie tokį paukštį — atsakė tarnas: — ju niekas nebuvo pristatęs į pilį!

— Vistiek! aš noriu, kad šį vakarą jis būtų čia ir čilbėtų! — rūšiai prabilo valdovas. — Ar matytas daiktas? Visas pasaulis žino apie tą paukštį, tik aš vienas nežinau.

— Ir aš nežinau! — dar kartą buvo bepradėdas teisintis tarnas: — Bet aš jį pasirūpinsiu surasti!

— Lengva pasakyti "surasti", bet ne lengva įvykdyti. Kur jį dabar rasti?

Ir ėmė jis bėginėti po visą pilį, visų klausinėdamas apie lakštingalą. Bet ir ten niekas nežinojo.

Sugrįžęs tarnas pas valdovą ir sako: — Jūsų šviesybe, netikėkite, kas ten knygoje apie tą lakštingalą parašyta: niekas jos nežino. Ten tik prasimanymai, arba, kitaip tariant, juodoji magija parašyta.

— Bet šitas knygas man atsiuntė galingasis Japonijos karalius ir negali būti, kad joje būtų melas parašyta! Aš šandien noriu išgirsti lakštingalą, ir ji šandien vakare turi būti čia pas mane! Aš jai nuo šios valandos apreikiu prielankumą. Jei paskirtu laiku jos čia nebus, tai tau ir kitiems tarnautojams liepsiu duoti lazdu!

— Tzin-pe (kiniškai — klausau) — pratarė tarnas ir vėl puolė į pilį.

Kiti tarnai, patyrę, kad ir jiems gali lazdu kliūti, taip pat ėmė bėginėti ir ieškoti. Kilo didelis sumišimas. Visų lūpose buvo tik lakštingalos vardas. Galų gale dvaro virtuvėj vienas tarnas rado mažą mergaitę, kuri pasakė:

— Dievuliau tu mano! Kaip aš nežinojau lakštingalos. Juk aš, nešiodama iš čia nuo virėjo savo sergančiai mamai valgio likučius, kasdien girdžiu ją čilbant. Ji taip gražiai čilba, kad aš atsisėdusi klausausi, klausausi, ir man pradeda birti ašaros, ir taip lengva pasidaro, lyg kad mane mamytė bučiuotų ir glamonėtų!

— Vesk greičiau parodyk, kur yra toji lakštingala, aš tau parūpinsiu vietą prie mūsų virtuvės ir parodysiu, kaip valdovas pietauja, kad tik galėčiau šį vakarą tą lakštingalą rasti ir į pilį pristatyti.

Ir visi tarnai išsiskubino su mergaite į girią. Ėjo, ėjo, girdi — karvė mykia.

— O kaip gieda! — sušuko jauni tarnai. — Paukštis, o tokį drūtą balsą turi.

— Ne, tai ne lakštingala — tarė mergaitė. — Tai karvė! Ligi lakštingalos dar toli.

Dar kiek paėjėjo — girdi klane varlės kurkia.

— O kaip gražiai! — vėl sušuko tarnai: — dabar tai mes žinosim!

— Ne, ir tai ne lakštingala — tai varlės, bet greitai ir lakštingalą išgirsim! — tarė mergaitė ir dar sparčiau ėmė žengti.

Ir išgirdo stebuklingą čilbėjimą.

— Štai, dabar tai jau lakštingala! — tarė mergaitė: tik išklausykite, kaip gražiai čilba. Ir parodė ant šakos mažą pilką paukštelį.

— Ar tai gali būti, kad čia toji garsoji lakštingala? — nustebo tarnas. — Aš niekad nė manyje nemaniau, kad tai toks negražus, prastas paukštis būtų. Turbūt jis, pamatęs tiek daug tokių didžiulių žmonių, nusigando ir nustojo visų savo gražiųjų spalvų!

— Lakštingalėle! — balsu pašaukė mergaitė: — Mūsų maloningasis karalius nori paklausti tavo giesmės.

— Labai džiaugiuosi! — atsakė lakštingala ir pračiulbo taip, kad apsaityti sunku.

— Lygiai, kaip krikščoliniai varpeliai! — vos dvasią leisdamas pratarė valdovo tarnas. — žiūrėkite tik, kaip dirba jos gerklelė! Kaip keista, kad mes anksčiau nieko apie ją negirdėjome. O, jos čilbėjimas labai patiks jos valdovui.

— Ar nori valdovas, kad aš dar čilbėčiau? — paklausė pabaigusi čilbėti lakštingala, manydama, kad čia jos pats valdovas klausia.

— Mieloji lakštingalėle! — tarė tarnas: — Mane valdovas atsiuntė pakviesti tamstą šį vakarą į savo pilį. Tamtos giesmės labai jam patiks.

— Mano giesmės geriau būtų girioje klausyti! — atsakė lakštingala. Bet jei valdovas nori, tai aš su jumis nulėksiu ir į pilį.

Pily buvo didelis triukšmas. Visi rengėsi į didžią iškilmę. Visi takai, visos sienos buvo apkabintos aukso žibintuvais. Viduje stovėjo visų gražiausių gėlių su sidabriniais varpeliais, kurie nuo bėginėjimo taip skambėjo, kad nebegalima buvo susiklausyti. Pačiame didžiausios salės vidury stovėjo valdovo aukso sostas, greta sosto aukso kartelė lakštingalai giedoti.

Susirinko visa pilis, mergaitei leido stovėti tarpdury; ji dabar buvo jau pilies virėjo padėjėja. Ji buvo blizganiai pasipuošę. Visi žiūrėjo į mažą pilką paukš-

(Perkelta i 5-tą pusl.)

LAKŠTINGALA

(Atkelta iš 4-to pusl.)

telį, kuris jau tupėjo ant aukso kartelės. Iėjo valdovas, atsistojo ir savo auksinį sostą ir linktelėjo lakštingalai galvą. Lakštingala taip dailiai, taip meiliai pragydo, kad valdovui net ašaros ėmė riedėti. Lakštingala dar gražiau, skambiau paleido savo balsus. Valdovas buvo visa širdimi patenkintas ir pasakė, kad dovanojasi lakštingalai ant kaklo savo auksinę kurpelę.

Bet lakštingala tarė:

— Ačiū geram valdovui už kurpelę, aš didesnės dovaną gavau: aš mačiau valdovo akys ašaras. Didesnės dovanos man nereikia!

Ir vėl suskambėjo jos giesmė.

— Štai kur tikrai žavingas giedojimas! — sakė pilies ponios ir įsigerdamos

burną vandens šnekėdamos burbuliavo, kad būtų labiau į lakštingalą panašios. Visi ir menkiausi tarnai lakštingalos giesmė buvo patenkinti. Tikrai didelį pasisekimą turėjo lakštingala.

Nuo to laiko valdovas ją pasiliko pily, pavedė jai atskirą kambarį, leido kasdien du kartu kur nori paskraidyti ir paskyrė jai dvyliką tarnų.

Visas miestas pradėjo kalbėti apie nuostabų paukštį. Susitikę du žmonės nespėdavo vienas atidaryti lūpų ir pasakyti "lakštin...", kaip kitas jau pabaigdavo: "gala" ir paskui abudu saldžiai atsidūsavo, gerai kits kitą supratę.

Vienuolika bajorų savo sūnus pakrikštijo lakštingalos vardu, nors jie paskiau į giedojimą, kaip sako, nė burnos nemokėjo praverti.

NAUJIENOS mini gruodžio 17-tą...

Kai prieš porą mėnesių iškėliau koją į Ameriką, vienas pažįstamas, beveik porą metų anksčiau čia atsiradęs, nuolat, seniesiems amerikiečiams negirdint, man pašnibždėjo:

— Vyreliai, tu pamatysi, kad tie visi Naujojo Pasaulio stebuklai, kuriuos tau čia daugelis rodydavo, nėra joki stebuklai. Bet ten, kur tu nesitiki, dažnai būsi nustebintas.

Kelias savaites nebuvo aišku, kur ir kaip tie mano pažįstamojo žodžiai pasitvirtins. Bet štai, gruodžio mėnesio gale, radau, ką jis man sakė: Nagi, gruodžio 17 dienos perversmą, įvykusi Lietuvoj prieš 23 metus, mini Amerikoje tik vienas laikraštis, ir tas laikraštis yra socialdemokratų oficiozas — NAUJIENOS!

Iš pradžių buvau tikrai labai nustebintas. Bet paskui pradėjau atspėti, kas čia yra. Bent man taip atrodo, jog tai yra ženklas, kad Amerikos lietuviai socialdemokratai yra pažangesni už Europoje tebegyvenančius savo bendraminčius. Nes anie iki šiol dar tebekovoja prieš Rusijos carą, o šitie su savo avangardu jau yra pasistūmę net 14 metų toliau!

Tik štai dar vėl nuostabių dalykai. Tas avangardas kovoja ne savu, o nelabai seniai atvykusių iš Europos liudininkų šuliu rašalu... Ir tie liudininkų šulai savo rašalą lieja ne savo SANDAROJE, o socialdemokratų NAUJIENOSE...

Vadinasi, tos vienintelės mano ligi šiol šiam Naujam Pasaulyje pastebėtos keistenybės yra atvežtos iš... Senojo Pasaulio.

Girdėjau anksčiau, kad Amerikos lietuviai laukė naujų atvežių, kad jie čia sustiprintų lietuvių vienynumą kovoj prieš dabartinį Lietuvos priešą...

Girdėjau, kad buvęs Lietuvos prezidentas dr. K. Grinius atvežė į Ameriką iškilmingą amnestiją vieni kitiems. O dabar

pats amnestijos skelbėjas gairina senus gincius, atsivežtus iš anapus vandenyno.

Semesiems Amerikos lietuviams, tur būt, bus dar labiau nuostabu, negu naujai atvykusiems, nes jiems nelieka nieko kita, kaip tik žiūrėti ir stebėtis, kaip "kovotojai už Lietuvos laisvę" imsi ginčytis, kada katras protingiau Lietuvą valdė... žiūrės, klausys ir, tur būt, klaus: "O apie Staliną ar jie jau užmiršo?"

Dr. K. Grinius spėlioja — o kartais Lietuvą nesveiko proto žmonės valdė...

Gerbiame! Visiems, kurie susidomėję tokiu klausimu, turiu patarimą. Apie praeities žmonių išmintingumą ar neišmintingumą sprendžiamas ne tiek iš kitų pasakojimų apie juos, kiek iš jų atliktų darbų ir, tarp ko kita, jų žmonių paliktų raštų, jeigu jie yra ką parašę. Iš ko gi mes žinotumėm, pavyzdžiui, kad senovėje buvo pasaulyje labai išmintingas žmogus Sokratas, jeigu jis nebūtų palikęs savo raštų. Ir apie Lietuvos valdžios bent kai kuriuos žmones irgi galėtumėm kai ką iš jų raštų spręsti.

Prezidentas Smetona yra daug rašęs. Prezidentas Grinius dar ir dabar rašo. Paskaitykite, palyginkite — ir bus galima susidaryti objektyvesnę nuomonę...

Ta proga apgailestauju A. Valucko keblį padėti. Jis ką tik paskelbė griežtą taisyklę, pagal kurią atsiminimus apie politikos žmones gali rašyti tik tos pačios politinės srovės žmonės, kuriai partijai ar srovei priklauso ir tie, apie kuriuos rašo.

O štai dabar dr. K. Grinius rašo apie... A. Voldemarą. Ir rašo pasižėdamas tik atmintimi, kuri vietomis jau kelia abejonę, arba net pasiremdamas

dar kitų srovių žmonių atsitiktiniais pasakymais...

Toliau — A. Valuckas išbarė DIRVOS redaktorių V. Rasteni, kodėl jis negerai M. Slezevičiaus sąlygas keliauti į Betliejū ir tai laikoma ženklu, kad taip ir toliau Jeruzalės klausimas spresis: ne tarptautinėj plotmėj, o tarp žydų ir arabų.

Ir vieni ir kiti yra pakankamai gudrūs ir supras, kad nereikia prieš save sukelti viso krikščionių pasaulio. Todėl jie nesiskubins naikinti krikščionių sentimentams brangių privilegijų.

O to ir užteks, kad žydu su arabais sutartas Jeruzalės klausimas pasirodytų, kaip atsiminimas

B. K. Naujokas

Katrie "geresni" -- naciai ar komunistai?

Atsakymo į šį klausimą dažnai klausiate pas tuos, kurie matė vienus ir kitus. Ir susilaukiate įvairių atsakymų... Tad nežinote, kur gi tikroji teisybė...

GERIAUSIA — NUSPREŠKITE PATYS!

Apie komunistus — bolševikus jau daug esate girdę ir skaitę. Apie nacius mažiau. Tad paskaitykite

Balio Gaidžiūno

parašytą knygą —

PAKELIUI Į MIRTĮ

kurioje aprašomi jo paties pergyvenimai vokiečių kalėjimuose. Paskaitykite, tikrai patys galėsite matyti, katrie "geresni"...

Tos knygos autorius

yra vienas iš Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto kūrėjų. Tas komitetas buvo įkurtas Lietuvoje, 1943 metais, vokiečių okupacijos laikais. Dėl kovojimo už Lietuvos išlaisvinimą iš svetimų vergijos, šios knygos autorius, kaip ir eilė kitų Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narių, nacių buvo suimtas, išvežtas į Vokietiją ir jau TIKRAI BUVO PAKELIUI Į MIRTĮ, nuo kurios jį išgelbėjo tik Amerikos kariuomenė. Po to šios knygos autorius vėl stojo į darbą Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitei ir tam paaukojo daugiau kaip ketverius metus.

Dabar šios knygos autorių jau turime savo tarpe!

Jis atvežė mums didžiulę filmą iš tremtinių gyvenimo, kurią pats pagamino ir, tikimės, netrukus galės mums parodyti. Ta proga susipažinkime su juo arčiau, perskaitydami jo pergyvenimų aprašymą nacių kalėjimuose. Ta knyga yra ne tik asmeninių pergyvenimų aprašymas, bet svarbus ir įdomus DOKUMENTAS apie vieną iš sunkiausių mūsų tautos gyvenimo laikotarpių.

Norintieji įsigyti šią knygą, rašykite laišką šiuo adresu:

DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Laiške aiškiai įrašykite savo adresą ir pridėkite tik vieną dolerį — knygą tuojau bus Jums pasiųsta paštu.

Metų pabaiga pasaulio politikoje

(Atkelta iš 3-čio pusl.)

Maskva...

Tuo tarpu arabų Jordano valstybė laiko užėmusi Jeruzalės senamiestį, o žydų Izraelio valstybė — naujamiestį. Arabai kalba apie tai, kad Jeruzalės senamiestyje būsimi padidintos Jordano valstybės sostinė. Žydai nuo amžių laiko savo sostinę Jeruzalę, nors ligi šiol vienas administracinis centras buvo Tel-Avive.

Dabar kaip tik prieš pat Kalėdas žydų vyriausybė, nebelaukdamas, kas ką dar sugalvos, ėmė r perkėlė svarbiausias valdžios įstaigas į Jeruzalę. Jeruzalė faktiškai vėl tampa žydų valstybės sostine.

Atrodo, kad su faktais tebeskaitytis. Per šventes arabai iš senamiestio, žydai iš naujamiestio sudarė krikščionims saugias sąlygas keliauti į Betliejū ir tai laikoma ženklu, kad taip ir toliau Jeruzalės klausimas spresis: ne tarptautinėj plotmėj, o tarp žydų ir arabų.

Ir vieni ir kiti yra pakankamai gudrūs ir supras, kad nereikia prieš save sukelti viso krikščionių pasaulio. Todėl jie nesiskubins naikinti krikščionių sentimentams brangių privilegijų.

O to ir užteks, kad žydu su arabais sutartas Jeruzalės klausimas pasirodytų, kaip atsiminimas

simo sprendimas būtų visų priimtas.

Arabų planas dar netikras

Kad žydai savo sostinę į Jeruzalę jau perkėlė — faktas. Bet ar Jordano arabai tą patį padarys — galima dar ir abejoti. Į Jeruzalės senamiestį arabai savo administracinį centrą rengėsi kelti susijungus Jordanui su Sirija. Bet kaip tik dabar, gruodžio gale, tie susijungimo planai susitrukė: vyriausybė, kuri buvusi tam susijungimui palanki, tapo nuverstą.

Sirijoje tai yra trečias perversmas per paskutinius devyčius mėnesius. Kovo mėnesį buvusį ministrį pirmininką nuvertė armijos štabo viršininkas. Kaltino, kad nedemokratiškai tvarko kraštą.

Bet rugpjūčio mėn. vienas iš generolų, naujas armijos viršininkas, ne tik nuvertė, bet ir nužudė tą pirmąjį sukilėlį, kaltindamas jį, kad nevykdė pasižadėtos politinės programos. O dabar kovo mėnesį nuverstasis ministris pirmininkas vėl sugrįžo į savo vietą, nuvertęs ir suėmęs antrąjį sukilėlį.

Sirija, neseniai nepriklausoma, dar neturi politinio pastovumo ir joje dar vyrauja ne tiek politinių programų, kiek atskiru valdžios siekiančių grupelių kova.

Dėl to ir Jordano planai Jeruzalėje, surišti su Sirijos politika, ne padėtimi, negali būti visai aiškūs.

ATSITRAUKIMAS NUO SOCIALIZMO BRITŲ IMPERIJOJ

Naujoji Zelandija ir Australija pasuko į privačios iniciatyvos pusę

Šiems metams besibaigiant Naujojoje Zelandijoje ir Australijoje įvyko rinkimai. Ir viename ir kitame krašte tie rinkimai atnešė gana žymias permainas. Ilgus metus tuose kraštuose buvusios socialistų vyriausybės dabar turi užleisti vietą vadina mams liberalinėms vyriausybėms.

Šitas, mums tolimų kraštų politinis posukis labai plačiai nuskambėjo visame pasaulyje. Kitų kraštų rinkimuose daugelis mato savotišką pavyzdį ir savo kraštui.

Visų pirma didžiausia įspūdis iš to susidarė Didžiojoje Britanijoje. Mat, Didžiosios Britanijos socialistinė vyriausybė po šių rinkimų pasijuto likusi viena visoje Britų Imperijoje... Kanadoje liberalai, Australijoje liberalai, Naujojoje Zelandijoje liberalai... O kadangi Didž. Britanijoje ateinantį pavasarį irgi turi būti rinkimai, tai visiems rūpi klausimas: ar Didž. Britanijos rinkikai irgi paseks dominijų pavyzdžiu, ar pasiliks toliau prie socialistų, kuriuos dar tik penkeri metai turi valdžioje?

Bet Didž. Britanijoje nėra visai tos pačios aplinkybės, kaip tenai. Čia prieš socialistų partiją šiuo metu stovi ne liberalai, kurių partija visai susmulkėjo, bet konservatoriai.

Nuo socialistų vėl grįžti prie konservatorių gal ir nėra taip artimas kelias. Nors, iš kitos pusės, D. Britanijos konservatoriai dabar jau ne taip labai konservatyvūs, kaip seniau.

Susidomėjo ir Amerika

Amerikoje demokratų partijai prikišama, kad jos progra-

JAUNIAUSIA NEPRIKLAUSOMA ŠALIS

Metams besikeičiant, tolimame Indijos vandenynne gimsta nauja nepriklausoma šalis — Indonėzijos Jungtinės Valstybės. Po kelerių metų kovų, derybų, posėdžių — pagalau Olandijos vyriausybė sutiko ir Olandijos karalienė pasirašė aktą, kuriuo suverenumo teisės perduodamos patiems Indonėzijos gyventojams.

Tris šimtmečius olandai Indonėziją valdė ir naudojo, kaip koloniją. Atėjo laikas to krašto gyventojus pripažinti "pilnamečiais". Nuo šiol Indonėzija turės tik simbolišką ryšį su Olandija: turės tą pačią karalienę ar karalių ir "karūnos" atžvilgiu bus lygioj padėty su pačia Olandija. Tai panašus ryšys, kaip ir Kanados ar Indijos su Didžiąja Britanija.

Indonėzija vadinsis Jungtinės

Indonėzijos Valstybės, nes ji susideda iš 16 atskirų valstybėlių. Ji jau išsirinko savo pirmąjį prezidentą — dr. Soekarno, kuris jau buvo išrinktas Indonėzijos respublikos prezidentu pirmiau, kada Indonėzija pasiskelbė respublika, atsiskiriant nuo Olandijos, ir kurį drange su kitais respublikos kovotojais olandai šį pavasarį buvo suėmę. Visas pasaulis sveikina šį Indonėzijos klausimo išsprendimą, tik nepatenkinti ir protestuoja kelia sovietai. Jie dar at- randa, kad Indonėzija lieka nusikrausta, veržiasi į "užtarytojus". Spėjama, kad tie "užtarytojai" kels visokių neramumų Indonėzijoje ir pirmosios nepriklausomo gyvenimo dienos tenai negalės būti tokios ramios ir džiaugsmingos, kaip yra dabar kalėdinėje dvasioje.

PRANCŪZIJS TRIKOJS

Jau penkti metai, kaip Prancūzijos vyriausybė stovi ant trikojo, t. y. remiasi trimis partijomis. Pradžioje viena iš tų "kojų" buvo komunistai, dabar jau kuris laikas komunistinė koja atmetta į šalį ir vietoje jos stovi radikalsocialistai, kurie tačiau nėra tiek radikalūs, kiek paprastieji socialistai. Kitos dvi "kojos" — socialistai ir katalikai.

Viso to "trikojo" dalys nuolat svyruoja ir vyriausybės nelengva išlaikyti. Dabar ant to "trikojo" laikosi katalikų partijos vadas Bidault, kuris vos atsilaukę (nežinia ar ilgą) savo

vietoje metams besibaigiant, nes ir jo paties partijos ministrai vienas po kito ėmė bėgti iš vyriausybės.

Mat, jo paties partija buvo pažadėjusi ūkininkams aukštesnės ūkio gaminių kainas. Bet tada turėtų pakilti maisto kainos miestuose, reikėtų kelti darbininkams algas. Bidault nematinka visu 100% vykdyti savo partijos pažadus, sąskaidamas, kad jis tarnauja visai tautai, o ne savo partijai...

Tuo tarpu jam pavyko nugalėti sunkumus ir gauti partimento pasitikėjimą. Bet "ta-

(Perkelta į 6-tą pusl.)

GREETINGS AND BEST WISHES

ROXY THEATRE
BurlesqueOpen from 11 AM to 11 PM
SPECIAL MIDNIGHT SATURDAY SHOWS

EAST 9th and CHESTER

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JOHN'S MEAT MARKET

We Carry the Finest Choice Meats

8008 St. Clair Ave.

HE 1335

Metų pabaiga politikoje

(Atkelta iš 5-o pusl.)

Kojis" lieka netvirtas, nes rinkimai nebetoli ir partijos nelygi noli laikytis ministerio pirmininko nusistatymo — tarnauti visam kraštui, o ne vien savo partijai. Jos rūpinasi pasirodyti kiek galima geresnės rinkimams, kad tik laimėtų daugiau balsų ateinantiems penkeriems metams, o tik tada jau rengiasi galvoti apie viso krašto reikalus...

Tuo tarpu iš šalies į tą "trikojį" žiūri iš vieno šono komunistai, iš kito — generolo de Gaulle šalininkai. Šių pastarųjų darosi vis daugiau ir daugiau, bet ne tiek daug, kad sudarytų visiškai tikrą atsvarą komunistams. De Gaulle silpnėjęs yra ta, kad jis ligi šiol vis nesudaro visai aiškios politinės ir ekonominės programos, verčiasi daugiausiai bendrais iškilmingais posakiais.

VISI ĮVYKIAI RYTUOSE

Pažymėtina, kad šių metų pabaigos politinių įvykių dauguma susimėtė į artimesnius ir artimesnius rytus. Vakarų pasaulis baigia metus, paviršutiniškai žiūrint, lyg kokiame šventiška-me nerūpestingume, lyg visi politikos veikėjai būtų išvykę atostogų...

Iš tikrųjų, tačiau, taip nėra. Tai, kas dedasi rytuose, svarbu ir vakaruose, šiuo atžvilgiu pasaulis yra vienas... Todėl kiekvienas tolimų kraštų įvykis ir čia yra sekamas su didžiausiu dėmesiu. Tai, kas kitur dedasi metų gale, gali labai gyvai atsiliepti čia kitų metų pradžioje.

Savotiškas aidas

Vienintelis tikrai žymus įvykis vakaruose yra paskelbimas, kad Jungtinės Amerikos Valstybės, Kanada ir Didžioji Britanija sutarė suvienodinti savo ginklus.

Tokių didelių kraštų, lemiamos reikšmės pasaulyje turinčių kraštų ginklų suvienodinimas nėra taip sau paprastas diplomatinis susitarimas dėl kokio formalumo. Ginklų suvienodinimas yra reikšmingas pasirengimas visokiems atvejams. Dar pirmą kartą pasaulio istorijoje toks suvienodinimas vyksta šitokių didelių mastu. Tai yra mišinių reikšmės karinis pasirengimas.

Ne veltui tad kalėdinės kalbos apie taiką prisimenama, kad, norint taikos, reikia dėl viso ko pasirengti karui... Bet labai dažnai taikai laimėti neužtenka vien tik pasirodymo karui. Gana dažnai reikia ir kariauti, kad laimėtų taiką...

Kiekviena atveju toje šventinėje vakarų politikos tyloje šis nutarimas iškyla ypatingu reikšmingumu.

VENGRAI AREŠTUOJA AMERIKIEČIUS

Vengrijoje areštuotas Amerikos pilietis prekybininkas Robert A. Vogeler ir Amerikos žydų organizacijos Joint Distribution Committee atstovas Israel Jacobson. Kalniniškai tie patys, kaip ir visada — šnipinėjimas. Amerikos vyriausybės protestas dėl tų suėmimų atmetas. Amerikos vyriausybė sustabdė vizų davimą vykti į Vengriją, nes yra pavojus kiekvienam amerikiečiui, vykstančiam į tą kraštą.

Pranešama, kad Jacobson ištremtas į Austriją.

DERYBOS DEL AUSTRIJOS SUTARTIES NUTRUKO

Dar prieš porą mėnesių buvo skelbiamos optimistiškos žinios apie derybas tarp keturių didžiųjų dėl taikos su Austrija. Bet po tų optimistiškų žinių derybos staiga buvo suspenduotos. Priežastis — Rusijos nebendradarbiavimas...

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

JONAS G. POLTER

Lietuviai
Namų Maliavotojas
Popieriutojas
Apkainavimas ar petarimas reikalauja jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.
495 East 123rd St.
Telefonas: POtomac 6899

NAUJAUSI LEIDINIAI

Dr. J. Balys
Istoriniai padavimai
Kaina \$1.25

Vincas Krėvė
Dangaus ir žemės sūnūs
Kaina \$2.50

B. Brazdionis
Per pasaulį keliauja žmogus
Kaina \$2.00

A. Vaičiulaitis
Italijos vaizdai
Kaina \$0.70

J. Nevardauskas
Užrūstinti Dievai
Kaina \$1.00

GABIJA
412 Bedford Ave,
Brooklyn 11, N. Y.

'KAUNAS' Batų taisymo dirbtuvė

1463 Addison Rd.
(Wade Park kampas)
Savininkas
Kazys Ivanauskas,
lietuvis — naujakuris

DIRVA — vienatinis Lietuvių laikraštis Ohio valstijoje. Kaina metams tik \$3.00.

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS
Namų Dekoravimas
musų specialybė.
Kambarių Popieravimas
Namų Maliavojimas
16908 Endora Road
Telefonas:
KENmore 8794.
Cleveland, Ohio

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

Zadeikis Jonas, Petronėlė — So-dus, Mich.
Zdanavičius Jurgis, Ona — Ash-land, Mass.

1949 m. gruodžio 23 d., laivu "General Blatchford" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Akelaitis Jonas — Springfield, Ohio.
Bartys Kazys, Adelė, Milda, Gila-nda, Vitolis, Ramutė, Au-dronė — Brooklyn, N.Y.
Cepelė Robertas — Chicago, Ill.
Cepulis Anatolijus — Water-bury, Conn.
Gureckas Feliksas — Chicago, Ill.

Demidoff Nikolas, Anelė — Chi-cago, Ill.
Draugelis Genovaitė, Diana, Arūnas — Chicago, Ill.
Dubauskas Aleksandras, Justi-na, Irena, Sofija, Algimantas, Vytautas — Cambridge, Mass.
Dundulis Aleksandras — Phila-delphia, Pa.

Eirėšūtė Antanina — Dady-vile, N. Y.
Fetingis Liudvikas, Ona, Artu-ras, Lena, Meta, Ema — Bro-oklyn, N. Y.

Jablonskis Konstantinas — Chi-cago, Ill.

Jasinskas Felicija, Aldona, Biru-tė, Benediktas — Chicago, Ill.
Karanauskaitė Ona — Des Mo-ines, Iowa.
Karanauskas Ona, Elizabeth, Eleonora — Des Moines, Iowa
Kazlauskas Vytautas — Detroit, Mich.

Krulskis Pijus — Seymour, Conn.
Kundrotas Juozas — Cleveland, Ohio.

Kindurys Steponas — W. Hen-retta, N. Y.

Kupinskas Pranas, Anelija, Ni-jolė — Linden, N. J.

Kuprys Vacys, Marija — Wa-terbury, Conn.

Kuzas Kazys, Aleksandra, Ka-zimiera — Chicago, Ill.
Lakickas Jonas, Ida, Ervinas, Edvardas — Rocks, Md.

Liakas Adomas, Danutė, Alfon-sas — Chicago, Ill.

Lileika Vincas, Gena, Irena, Al-fonsas — Dorchester, Mass.

MAin 1435

Greetings to All Our
FRIENDS and PATRONS

Franklin Carnahan
Piano Studio

607 The Arcade

MAin 1435

GREETING and BEST WISHES

CAROFAN
Bridal Shoppe

7017 Superior Ave

EN 2828

Open To 7 P.M.
Evenings by appointment

Best Wishes to Our
Friends and Patrons

GORDON PARK
Pharmacy

7828 St. Clair Ave.

EN 0461

Liuberskis Mikas, Filiomena, Andzelė — Richmond Hill, N. Y.

Lukoševičius Antanas, Ona, Vy-tautas, Birutė — Evanston, Ill.

Lukšienė Teresė — Chicago, Ill.
Lupeika Kotrina, Stasys, Alvy-das — Gary, Ind.

Milavickas Jonas, Vanda, Algis, Vidas, Rimvydas — Washing-ton, D. C.

Milerytė Ona — Largewood, Iowa.

Minginas Zenonas, Lidija — Chicago, Ill.

Naujokaitis Marijona, Albinas — Chicago, Ill.

Naujokaitytė Eugenija — Til-den, Nebr.

Okinčaitė Gabrielė — Austin, Minn.

Plankis Jonas — Chicago, Ill.

Pocius Domininkas, Olga, Inge, Aleksas — Chicago, Ill.

Saulytis Vytautas, Aldona — Chicago, Ill.

Savickas Jurgis, Biruta, Graži-na — Chicago, Ill.

Seštakas Alfonsas, Laima, Vin-cas — Belleville, N. J.

Simonaitis Bernardas, Ona — Bridgeport, Conn.

Sinkūnas Eena — Woodhaven, N. Y.

Sinusas Vincas, Berta, Rimvy-das — Philadelphia, Pa.

Sabulis Marijona — Washing-ton, D. C.

Šlepetyš Jurgis — Chicago, Ill.

Sorys Vladas — New York, N.Y.

Šnapštys Viktoras, Janina — Brooklyn, N. Y.

Staugaitis Valentinas — Elm-wood Park, Ill.

Stonkutė Ona — Dorchester, Mass.

Šukys Zenonas — Chicago, Ill.

Svylaitė Marija, Juratė — Rich-mond Hill, N. Y.

Stenaitienė Lidija — Brooklyn, N. Y.

Strikaitis Bronius, Juzefa, Biru-tė, Napoleonas — S. Boston, Mass.

Strikaitis Justas — Fonda, N.Y.

Vaičiūlis Antanas, Aleksandra, Jonas, Algimantas — Baton Rouge, La.

Vainius Kazimieras, Ellen, Pet-ras — Elmhurst, N. Y.

Vasiliauskas Vincas, Konstan-cja, Janina-Ona — Northville, Mich.

Velička Gasparas — Brooklyn, N. Y.

Vengrevičius Feliksas, Salome-ja — Chicago, Ill.

Vitkus Liudas — Chicago, Ill.

Vilutis Jonas, Emilija — Buck-land, Conn.

Venckus Leonas — Auburn, Mass.

Vitkauskas Jonas — Sunderland, Mass.

Zabukas Adomas, Ona, Bronis-lavas, Laimutė — Beverly Shore, Ind.

Žeronas Viktorija, Viktoras — Chicago, Ill.

Zukauskas Romualdas, Irena, Viktoras — Stoughton, Mass.

Raulinaitis Zigmantas, Marina — Brooklyn, N. Y.

Sliažas Petras — Brooklyn, N.Y.
Timpaitė Lidija — — — — —
Verba Eduardas — Philadelphia, Pa.

1949 m. gruodžio 27 d., laivu "General Sturgis" į New Orleans atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Barnuška Alfonsas, Marta — Oklahoma City, Okla.

Bilaišytė Leokadija — St. Louis, Mo.

Eigelis Adolfas, Viktorija, Ele-na — St. Joseph, La.

Ketaruskas Bronislavas — Los Angeles, Calif.

Kliaupa Hugo, Vilius — Fort Collins, Colo.

Krutulis Severinas — Miami, Fla.

Kubickienė Ona, Genovaitė, Va-lerija — Dallas, Texas

Kupstys Petras, Rimantas — Coahoma, Miss.

Leonavičius Kazys, Stanislas, Sofija, Juozas, Leonas, Zeno-nas, Algirdas — Vance, Miss.

Misiūnas Henrikas — Los An-geles, Calif.

Rusteika Steponas — Oakland, Calif.

Vaivulis Antanas, Aleksandra, Algimantas, Jonas — Baton Rouge, La.

1949 m. gruodžio 27 d., laivu "General Muir" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Andriūnas Aleksandras, Skir-mantė, Jovaras, Laisvūnas, Silva, Gina — Duanesburg, N. Y.

Andriuskevičienė Ona — Brock-ton, Mass.

Apanavičius Leonas — Water-bury, Conn.

Bartminaitė Marta — River Edge, N. J.

Baskys Bronius, Irena — So. Boston, Mass.

Baltrušius Jonas — E. Hart-ford, Conn.

Bingelis Petras, Adelė, Violeta — Brockton, Mass.

Briedytė Regina — Chicago, Ill.

Bulkaitis Viktoras, Elena, Hen-rikas, Lili — David City, Nebr.

Butvinas Pranas — Chicago, Ill.

Čelius Kazimieras, Natalija, Al-fonsas, Valerija — Perth Am-boy, N. J.

Dapkus Pranas — Chicago, Ill.

Dauginis Apolionija — Duanes-burg, N. Y.

Dubauskas Vincas, Petrė, Aldo-na, Algirdas, Nijolė — Brook-lyn, N. Y.

Eitmanaitė Laima — Dorches-ter, Mass.

Gogelis Kazys — Manchester, Mass.

Gofenas Mykolas, Stasė — Bro-ckton, Mass.

Grazevičius Albinas, Henrika — Philadelphia, Pa.

Grikavičius Jonas, Genovaitė, Eimontas — Rexford, N. Y.

Griskelis Petras, Ona, Liuda, Kestutis, Rimantas — Holly, Mich.

Idzelevičius Jurgis — Chicago, Ill.

Jankauskienė Juzė — Bridge-water, Mass.

Jautakis Vladas, Maria, Karo-lis — Georgetown, Ind.

Jokubaitis Monika — Chicago, Ill.

Jurkštaitis Ema-Marta — St. Paul, Minn.

Jurkštas Petras — Chicago, Ill.

Juška Konradas — Chicago, Ill.

Kairėlis Alfonsas, Teresė, Edita — Grove City, Pa.

Kanavolas Katryna, Jonas, Zu-zana, Leonida — Bridgman, Mich.

Lavinskas Java, Vincas, Valė — Cicero, Ill.

Liaukevičius Juozas — Detroit, Mich.

Luiza, Rymantas, Bronislava, Vincas — Charlotte, Vt.

Lunaitė Ona — Philadelphia, Pa.

Mandelka Jonas, Vaerija, Zita — Chicago, Ill.

Marčiukaitis Petras, Elena, Vy-tautas, Birutė — Detroit, Mich.

Martinkaitienė Petronėlė — Ci-cero, Ill.

Makauskas Jonas, Ernestina — Prospect, Conn.

Mackevičius Simonas, Andrius, Eugenija, Dalia, Rūta, živilė — Branch, Mich.

Mažeika Rosocelosovas — Rock-ford, Ill.

Melišius Stasys — Worcester, Mass.

Melys Jonas — Sioux City, Iowa

Merkelis Aleksandras, Eugenija — Stony Brook, N. Y.

Mileris Vytautas, Marijona — Chicago, Ill.

Morkūnas Leonas — Chicago, Ill.

Nedzinskas Pranas, Algis — Chicago, Ill.

Padleckas Vaclovas — Pitts-burgh, Pa.

Palukaitis Mindaugas — Wor-cester, Mass.

Paškevičius Vladas, Aldona — Chicago, Ill.

Pocas Alysas, Antanina, Vincas — Baltimore, Md.

Pocius Petras, Magdalena, Lina — Chicago, Ill.

Povilaika Jonas, Leonardas, Al-gimantas — Chicago, Ill.

Povilaitis Stasys, Vera — Chi-cago, Ill.

Povilavičius Ignas, Bronislava — Yonkers, N. Y.

Puodžiūnas Juozas — Water-bury, Conn.

Ražinskas Antanas, Marija — Jersey City, N. J.

Raulickis Jonas — Rochester, N. Y.

Reikala Mečislovas — Pitts-burgh, Pa.

Rimaitė Ona — Chicago, Ill.

Šakenis Kliaudas — Norwood, Mass.

Šatienė Stanislava — Bronx, N. Y.

Sidlauskas Silvestras, Ona, Ka-zys, Ceslava — So. Boston, Mass.

Šileikis Kazys — Chicago, Ill.

Sinkevičiūtė Izabelė — Chicago, Ill.

Simanavičius Albertas, Guna, Daumantas — Pittsburgh, Pa.

Skvarnavičius Zidoras, Julia, Helena — Springfield, Mass.

Snaras Kazys, Magdalena — Chicago, Ill.

Spakauskas Kazys, Genovaitė, Aldona, Genovaitė — Detroit, Mich.

Stulga Juozas — Chicago, Ill.

Stadevičius Zenonas — Kensing-ton, Md.

Sturonas Ona, Aloyzas — Chi-cago, Ill.

Šulaitis Domas — Chicago, Ill.

Šumanas Vytautas, Veronika, Birutė, Alfredas, Eduardas, — Chicago, Ill.

Tamošaitis Juozas — Cicero, Ill.

Tamošiūnas Marija, Rimvydas, Algimantas — So. Boston, Mass.

Vaičiūlis Pijus, Ona, Saulis, Ka-zimieras, Kazimieras — So. Boston, Mass.

Vanagas Antanas — Great Neck, N. Y.

Vasiliauskas Jonas, Tatjana, Svetlana — Roslindale, Mass.

Vencius Pijus, Johanna, Juozas, Vale, Janina — Spencer, Mass.

Vogulys Bronius — Waukegan, Ill.

Zareckas Vladas — Norwood, Mass.

Žvinakis Juozas — Chicago, Ill.

Žvyrys Bronius — Dedham, Mass.

1949 m. gruodžio 28 d., laivu "General Haan" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Adomaitis Kazys — Stamford, Conn.

Alkevičius Petras — Detroit, Mich.

Alrichas Zuzana, Petras — Ke-

noha, Wisc.

Andriulionis Antanas — S. Bos-ton, Mass.

Andrušaitienė Elzbieta — Oma-ha, Nebr.

Antanavičius Bronius, Janina, Algis, Gražina — Providence, R. I.

Biknevičius Liudas, Kazimieras — Chicago, Ill.

AMERIKIEČIAI - LIETUVIAI SAUGOKITĖS!

Kaip vėžys naikina žmogaus kūną, taip komunistai naikina ir griauia demokratinę santvarką bei žmonių dorovę. Jie padaro darbo žmogų, mokslą ir meną savo partinės diktatūros vergais.

Savo kruvinos diktatūros palaikymui ir išplėtimui jie išžudė ir žudo milijonus nekaltų vyrų, moterų ir vaikų.

Saugokitės komunistų! Kas juos palaiko, yra krašto išdavikas ir griauia Amerikos Konstitucijos pagrindus.

Ką komunistai davė savo rojuje, Sovietų Sąjungoje, darbininkui ir valstiečiui? 1) Prievartos vergų darbus pasirinkti ar pakeisti darbą. 3) Uždraudė reikalauti darbo sąlygų pagerinimo ir streikavimą. 4) Už menkiausi pasivėlinimą baudžia kalėjimu. 5) Prievartos paskolomis istumia darbininko šeimą į skurdą ir badą.

Visiems gyventojams davė negirdėtą terorą, koncentracijos stovyklas, ištremimus ir žudymus. Išplėse bet kokią laisvę. Žiauriausiai persekioja tikėjimą. Įvedė negirdėtą šnipinėjimo sistemą, kur net vaikai priversti pranešinėti apie savo tėvus. Slykščiausiai pasityčiodami iš gyventojų, verčia juos balsuoti už vienintelį kandidatą, pačių komunistų išstatytą.

Ir kokia gi kaina to pasiekė? Dešimtys milijonų išžudyta įvedant kruviną diktatūrą Rusijoje. Dešimtys milijonų mirė badu, susaudyti ar žuvo Sibiro koncentracijos stovyklose, įvedant naują baudžiamąją — kolchozus. Ukininkas virto baudžiauninku, darbininkas — vergu. Rusijos liaudis skursta neregėtą istorijoje skurdą. Net tiksliausiai senų idealistų bolševikų buvo išžudyti Kremliaus tironų įsakymu. Ištiesios tautos išnaikintos: Krymo totoriai, besarabai, lesginai, ingusai, Volgos vokiečiai, cecėnai, kalmukai.

Ką davė ir duoda komunistai pasauliui? Tik Kremliaus ponams susitarus su Hitleriu karą pradėti, kilo antrasis pasaulinis karas. Tai ir jie tokie pat karo kaltininkai, kaip ir Hitleris, su kuriuo vėliau susiplovė besidalindami grobi.

Jau penki metai, o taikos nėra, nes komunistai jos ir nenori. Neramumai ir netvarka kelia skurdą pasaulyje, o per skurdą komunistai tikisi išplėsti savo valdžią visame pasaulyje. Tam jie ir kelia neramumus, kliudo taikos sudarymą.

Ką davė komunistai Lietuvai? Lietuva, nepriklausomybės metais ekonomiškai pakilusi, dabar visiškai sunaikinta. Žmonės kenčia badą tame krašte, kuris eksportavo didelius kiekius žemės ūkio produktų. Iš Lietuvos išvežta, mirė kalėjimuose ir išžudyta virš 800,000 žmonių. Tai daugiau, kaip penkta dalis visų Lietuvos gyventojų. Jų viton atvaryti rusai ir mongolai. Lietuvos ūkininkai suvaryti į kolchozus, tuos naujuosius komunistinius dvarus, paversti baudžiauninkais. Religija persekiojama. Darbininkas yra vergo padėtyje, kenčia badą ir šaltį.

Gyventojai visiškai apiplėšti, kad turėtų iš ko komunistai lėbauti ir savo juodus planus toliau pinti.

O jų galutinis tikslas — užviešpatauti pasauli. Tam jie kiekviename krašte sukūrė suokalbinių organizacijų, pridengdami jas nekaltais vardais. Tai, kaip tas vilkas avies kailyje, — jie klaidina žmones įvairiais literatūros, savišalpos, mokslo ir kitų draugijų vardais.

Jų vadai gauna pinigų iš savo boso — Stalino ir šiai šaliai daro praigalingą darbą.

AMERIKOS LIETUVIAI, būkite budrūs
ir saugokitės

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka)

KAZOKAS Simanas, 73 metų, mirė gegužės 2 d., Scranton, Pa. (Kalvarijos ap.)
OZALAS Povilas, 64 metų, mirė gegužės 4 d., Bicknell, Ind. (Panevėžio ap.)
VAISVILA Kazimieras mirė rugpjūčio 3 d., Norwood, Mass.
TAMULEVICIENE Magdalena, 65 metų, mirė rugpjūčio 7 d., So Boston, Mass.
KLEPATSKIS Motiejus, 70 m., mirė liepos 7 d., Erving, Mass.
KLEPECKIENE Lucija (šiaulytė), 60 metų, mirė rugpjūčio 9 d., So. Boston, Mass. (Papilės par.)
GEDŽIUS J. mirė rugpjūčio 3 d., Cambridge, Mass.
RUPŠIENE Johana, 50* metų, mirė liepos 5 d., Amsterdam, N. Y. (Vilniaus rėd., Rudziskų par.) Amerikoj išgyveno 36 metus.
KUBILIUS Edvardas mirė rugpjūčio mėn., Shenandoah, Pa.
SVEDIRSKIENE Magdalena mirė rugpjūčio mėn., Pottsville.
SAMALIS William G., 30 metų, mirė liepos 13 d., Cambridge, Mass., kur buvo ir gimęs.

GAVENAITIS Jonas, pusamžis, mirė rugpjūčio 20 d., Chicago, par.)
III. (Raseinių ap., Jurbarko)
GALDIKAS Mykolas, 54 metų, mirė gegužės 29 d., Akron, Ohio.
POVILAITIENE Marė mirė rugpjūčio 4 d., Luzerne, Pa.
STOČKUNAS Jonas mirė rugpjūčio 5 d., Plains, Pa.
VALINCIUS Stasys, 54 metų, mirė liepos 14 d., Waterbury, Conn.
JANUŠAUSKAS Jurgis, 67 m., mirė birželio 8 d., Scranton, Pa.
PADOLSKIENE Magdė, 78 m., mirė liepos 19 d., Sweet Valley, Pa. (Suvalkų rėd.)
VAIKŠNORIENE Ona, seno amžiaus, mirė rugpjūčio mėn., Shenandoah, Pa.
BANIONIENE Ona mirė rugpjūčio mėn., Shenandoah, Pa.
LYNCH V. (Acklauskaitė), mirė rugpjūčio mėn., Minersville, Pa.
JASUDAVICIUS Alfredas, 45 metų, mirė rugpjūčio 18 d., Chicago, Ill., kur buvo ir gim.

PAIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliepti:

CONSULATE GENERAL OF
LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Baracevičiūtės, dvi seserys, turi seserį Antaniną Rupšienę
Borisovas Jonas, iš Zagarynės km., Salako vl., Zarasų ap.
Gabalas Juozas, brolis Leono Gasiūnaitė Ona, dukterė Martyno Gudmonas Juozas ir Gudmonaitė Jadvyga, vaikai Juozo, tėvas buvo kilęs iš Kelmės vl.
Janušas Feliksas, iš Ciziūnų km., Valkininkų vl., Trakų ap.
Jonušaitės - Kučinskienė ir Marijona Meškauskienė, iš Lieplaukės par., Bernotavo vl., Telsių ap.
Kazliūtė (Kazliūtė) Magdė, iš Kazlų Rūdos km., Marijampolės ap.
Kučinskienė - Jonušaitė ir jos sesuo Meškauskienė Marijona, iš Lieplaukės par., Bernotavo valsė, Telsių ap.
Kuzmaite Elena, iš Butkelių km., Dusetų vl., Zarasų ap.
Laimutis Antanas ir Olesis.
Mardosas Jonas, iš Plavėjų km., Salako vl., Zarasų ap., gyveno Brazilijoje
Meškauskienė - Jonušaitė Marijona ir jos sesuo Kučinskienė, iš Lieplaukės, Bernotavo vl., Telsių ap.
Mikulska Juozas, gyvenęs Detroit.
Numgaudienė - Vengraitė Karolina, ir jos sesuo Pabriežienė Julija, iš Kuršėnų par.
Pabriežienė - Vengraitė Julija ir jos sesuo Numgaudienė Karolina, iš Kuršėnų par.
Peter Adolf ir Johann, iš Nedeberžio km., Marijampolės ap., Johann vedęs Emma Stanat, gyveno Kanadoje.
Petrulionis Feliksas, iš Tirkelių km., Šiaulių vl.
Petrutis Jonas, iš Šlaivėjų km., Darbėnų vl., Kretingos aps.
Skučaitė Genovaitė, gyvenusi Kaune. Sančiuose, kur iškėjo už Amerikos lietuvio ir išvyko Chicago.
Stanat - Peterienė Emma ir vyras Johann bei jo brolis Adolf Peter, kilęs iš Nedeberžio km., Marijampolės ap., gyveno Kanadoje.
Užkurčėnas Juozas, iš Rokiškio, turi Argentinoje brolį Kazimierą.
Vaisieta Vaclovas, iš Perlojos km., Merkinės vl., Alytaus ap.
Vengraitės, Julija Pabriežienė ir Karolina Numgaudienė, iš Kuršėnų par.

Dapkus Povilas, iš Šiaulių m.
Dickman Adam
Draugelis Jurgis, iš Narto km., Marijampolės ap.
Garkauskaitė Antosė, iš Kazlų km., Marijampolės ap.
Greska William ir žmona Siniauskaitė Julija, kilę iš Alaburdiškių km., Onušio vl., Trakų ap., ir vaikai Elenutė ir Vytautas.
Griciaus Stasio giminės, kilę iš Telsių, prašomi atsiliepti.
Jonušaitės Bronė ir Liucija, iš Dautarų km., Židikų vl., Mažeikių ap.
Jonutis, iš Petreikių km., Kretingos valsė.
Jovaišaitė Jadvyga, iš Nocagalių k., Naujamiesčio vl., Panevėžio ap.
Juškievičė Laurintė Zuzana ir jos vyras Juška Jonas
Laurintė Juškievičė Zuzana ir jos vyras Jonas.
Lemkė Benas, Julijonas ir Marijona, iš Tauragės.
Martinkevičius, brolis Jurgio Martinkevičiaus
Michelkevičiūtė Veronika, gyvenusi Kaune-Sančiuose.
Nimgaudaitė Anastazija, iš Sakalų km., Mosėdžio vl., Kretingos ap.
Nimgaudis Juozas, iš Sakalų km., Mosėdžio vl., Kretingos ap.
Orlakis, iš Skuodo, Kretingos ap.

Stud. Ats. Kar. Korp. RAMOVĖ

nariai ir filisteriai
praneškite savo adresus:

A. Simutis

Apt. 5 - B

41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

SAVO ADRESĄ,

rašydami DIRVAI, parašykite labai aiškiai pačiame laiške. Del neaiškumo ar klaidos Jūsų parašytame adrese Jums siunčiami laikraščiai ar knygos grįžta atgal ir neturime kaip Jums apie tai pranešti.

Šečkus Jonas, sūnus Baltramiejaus, iš Marijampolės ap.
Siniauskaitė - Greska Julija, ir vyras William, kilę iš Alaburdiškių km., Onušio vl., Trakų ap., ir vaikai Elenutė ir Vytautas.
Šlekis Jurgis, brolis Cekaitienės Tamkūnas Albin, gimęs Minersville, Pa.
Vaitkūnas Jonas ir Petras.
Valatkevičius Aleksandras ir Jonas. Zaleckis Tomas, iš Seredžiaus, Kauno ap.

Adomaitis Izidorius ir jo brolis bei dvi seserys, kurių viena vardu Petronėlė, kilę iš Zeckalnių km., Šakių ap.
Armonaitis Martynas, iš Jurbarko vl. Baltrušaitis Matilda, iš Gelgaudiškio vl., Šakių ap., Nerkūnų km.
Bancley (Bansleber ar Banceleber) Augustas, iš Dambavos km., Kvietiško vl., Marijampolės ap., ir jo žmona Rederytė Mina
Bancley (Bansleber ar Banceleber) Edvardas ir vaikai Adelė, Augustas ir Karolis, iš Dambavos km., Kvietiško vl., Marijampolės ap.
Bastys Jonas, iš Naumiesčio, Šakių ap.

Bružytė (ar Bruožytė) - Plaušienė Ieva, iš Raudonės vl.
Carbenis Pranas, iš Pakliaupės km., Laižuvo vl.
Jankutė Marija, iš Skabeikių km., Papilės vl., Šiaulių ap.
Jenušaitis Antanas pusbrolis Juozo Zaleskio.
Juknevičienė - Vedeikaitė Marija, iš Pupelių km., Kražių vl., Raseinių ap.
Juozapavičiūtė - Plaušienė Ona, iš Meiščių km., Bublių vl., Šakių ap.
Muleckis Vincas ir jo sesuo Marija, iš M. Budežerių km., Vilkaviskio valsė.
Peža iš Vilkaviskio ap., gal Labušiškių km. ar jo ipėdiniai
Plaušienė - Bružytė (ar Bruožytė) Ieva, iš Raudonės vl.
Plaušienė - Juozapavičiūtė Ona, iš Meiščių km., Bublių vl., Šakių ap.
Rederytė Mina ir jos vyras Bancley (Bansleber ar Banceleber) Augustas kilęs iš Dambavos km., Kvietiško vl., Marijampolės ap.
Skurupskis Walteris
Vedeikaitė - Juknevičienė Marija, iš Pupelių km., Kražių vl., Raseinių ap.
Zokaitis Jonas, iš Naumiesčio, Šakių ap.

Andriejaitis Leonas, iš Šiaulių vl., Šapnagių km.
Anseravičius Juozas ir Leonardas. Baluodis, vėliau Breed - Žilinskaitė Emilija, iš Biržų, vyras Breed John ir sūnus Baluodis Vylis, gyveno Cambridge, Mass.
Barkauskaitė Monika, iš Alešiškių km., Aukštadvario vl., Trakų ap.
Breed (buvusi Baluodis) - Žilinskaitė Emilija, iš Biržų, vyras Breed John ir sūnus Baluodis Vylis, gyveno Cambridge, Mass.
Drevininkaitės, dvi seserys, iš Dainių, Jurbarko vl.
Franckevičius Edvardas, iš Ukmergės ap.
Gestauienė Ieva, išvykusi iš Kiaukų km., Silalės vl., Tauragės ap., ir vyras Jonas.
Grinkevičius Leonas, iš Liudvinavo, Haase Dora
Haase - Steputat (Steputaitienė) - Johana.
Ingilirdaitė Domicelė, iš Anglininkų km., Jezno vl., Alytaus ap.
Judickienė - Žilinskaitė Juzė, ir brolis Žilinskas Vincas, iš Vaiponios km., Suvalkų ap.
Kunigonienė Marijona, iš Gudelių km., Skriaudžių vl.
Latvys Juozas, iš Lieponių km., Val-

kininkų vl., Vilniaus - Trakų ap. Lomlesch, ar Lambrecht, ar Lambrecht Christoph ir Michel, iš Dinviečių, Klaipėdos ap., ar jų ipėdiniai
Lukauskas Ignas, iš Alksnėnų km., Plungės vl., Telsių ap.
Marcinkevičius Antanas, iš Liudvinavo
Miliauskas Antanas ir Kazimieras, iš Dubenų ar Varkalių km., Vaiguvos vl., Šiaulių ap.
Navickas Jonas, iš Liudvinavo
Neu (Nejus) Jonas, iš Aukštupio km., Tauragės vl.
Plioplys Juozas, iš Šiaudiniškės km., Pilviškių vl., Vilkaviskio ap.
Račiukaitytė - Zaleckienė Monika ir brolis Račiukaitis Pranas, iš Puskepalų km., Šakių vl.
Steputat (Steputaitienė) - Haase Johana
Zaleckienė - Račiukaitytė Monika ir brolis Račiukaitis Pranas, iš Puskepalų km., Šakių vl.
Žilinskaitė - Breed (buvusi Baluodis) Emilija, iš Biržų, vyras Breed John ir sūnus Baluodis Vylis, gyveno Cambridge, Mass.
Žilinskas Vincas ir sesuo Judickienė Juzė, iš Vaiponios km., Suvalkų ap.

Mano tėtė daro nuostabius dalykus!

Kiekvienas berniukas, kada nors norėjęs lipti į stulpą, žino, kad linijų taisytojai "daro nuostabius dalykus". Jie aukštai ilpa, nebijo audrų, jie turi jėgos ir drąsos.

Bet ko berniukas NEŽINO, tai kad kiekvienas tėvas, kuris dirba pas Illuminating Company, daro nuostabius dalykus.

Ar jis dirba kaip linijų taisytojas, ar atlieka kurią kitą iš 500 rūšių pareigų, jis yra svarbus Illuminating kompanijos narys. Ir su 5300 kitų bendradarbių jis yra atsakingas už geriausią patarnavimą elektros srityje daugiau kaip 1,500,000 žmonių!

Taip, reikia visos armijos darbininkų atlikti tokias daugybes žmonių moderniu amerikiniu elektros patarnavimu... Elektros patarnavimu, kurio pavydži vienas pasaulis.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE
IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

Klausyk "Ten O'Clock Tunes" — Naujos Dainos. — Puikios Zvaigždės — 15 programų savaitėj. — Rytais 10-tą WGAR ir WICA - Vakara 10-tą WHK
